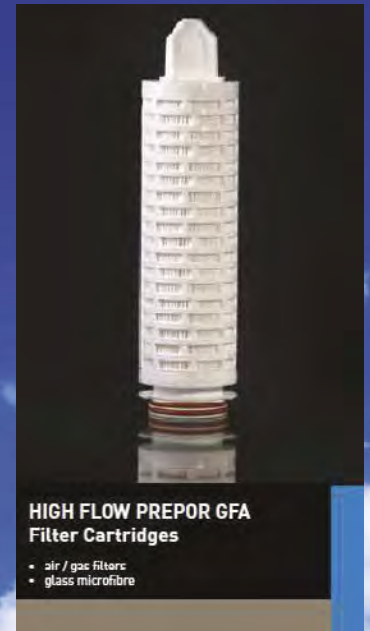

ЗА ДА Е ГАРАНТИРАНА ЧИСТОТАТА НА СГЪСТЕНИЯ ВЪЗДУХ ВЪВ ВАШЕТО ПРОИЗВОДСТВО

За контакти:

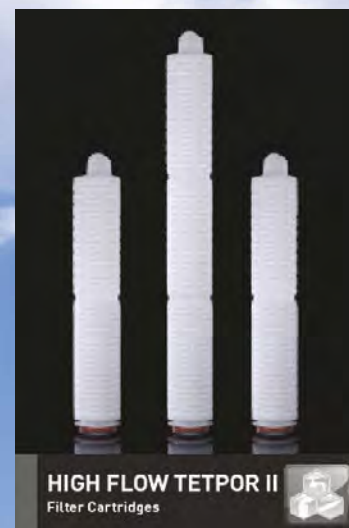
Търговско представителство на Паркър за България
Гр. София 1301, ул. Позитано №9, бл. 1, вх. Б, офис №3.

Инж. Даниел Кузманов

Тел и факс : +359 2 980 13 44

E-mail: daniel.kouzmanov@parker.com;

www.parker.com

ENGINEERING YOUR SUCCESS.

За всяко приложение в складове и магазини предлагаме индивидуални решения и точния кар

JUNGHEINRICH

ПЪЛНА ГАМА КАРИ, МАШИНИ И СИСТЕМИ ЗА ЛОГИСТИКАТА
КОМПЛЕКСНИ ЛОГИСТИЧНИ РЕШЕНИЯ, НОУ-ХАУ
ГАРАНЦИОННО И СЛЕДГАРАНЦИОННО ПОДДЪРЖАНЕ
ПЪЛЕН СЕРВИЗ, РЕЗЕРВНИ ЧАСТИ И ИНЖЕНЕРИНГ
НОВИ И ВТОРА УПОТРЕБА, РЕЦИКЛИРАНЕ
ОЦЕНКА НА КАРИ И МАШИНИ, ТЕХНИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ
ТРАКЦИОННИ И ОБИКНОВЕНИ АКУМУЛАТОРНИ БАТЕРИИ
ЗАРЯДНИ СТАНЦИИ
ВСЯКАКЪВ ВИД КОНТЕЙНЕРИ И ПРИКАЧЕН ИНВЕНТАР

ГОТИ ООД

Адрес: София, бул. Цар Борис III № 370
Телефон: 02/ 957 00 35 ; 957 00 36, Факс: 02/ 957 00 34
email: service@gothi-bg.com

Messe München
International

EKO
FAIR LIMITED CO.

including

19-21 November 2014
Istanbul

www.logitrans.com.tr

logi
trans

International
Transport Logistics Exhibition

Organized by EKO MMI Fair Limited Co.

СЪДЪРЖАНИЕ

ПАНАИРИ И ИЗЛОЖБИ

logitrans 2014 се организира съвместно с Мюнхенски
международен панаир 6

ОБЩ БЪЛГАРСКИ ЩАНД НА ПАНАИРА Z 2015,
24 – 27 ФЕВРУАРИ 2015 Г., ЛАЙПЦИГ 8

ИНФОРМАЦИЯ

Замърсяване от сгъстения въздух в хранително-
вкусовата индустрия 10

КОНСУЛТАНТСКА И
СЕРТИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Произведено в България или
Защо България не е част от „Работилницата на
Европа“?
Инж., МБА Славей Щерев 14

Премахването на „розовите очила“ при оптимизация
на производствения процес
Иван Стамболиев 16

Проверка на електромерите
за търговски плащания
проф. д-р Илия ЦЕНЕВ, СМС - фондация „Качество 21-ви век“,
инж. Георги ХРИСТОВ – гражданско движение „Днес“ 18

МАРКИРОВКА НА ПРОДУКТИТЕ – ЩО Е ТО??

или опит да разберем тази сложна материя
Благовеста Шинева – управител на ЦИЕС ЕООД 22

ТЕХНОЛОГИИ

EPLAN: CAE/CAD решението оптимизиращо вашите
инженерни процесиА 24

ИНТЕРВЮ

Висококачествените ни машини и нашият
квалифициран екип са ключов фактор за успеха ни
Интервю с г-н Петър Василев –
съдружник в ДеБулКо ООД 27

ТЕХНОЛОГИИ

Оригинал на ИСКАР или лоша имитация 30

НОВИНИ ОТ БРЮКСЕЛ

СТАНОВИЩЕ на Европейския икономически и
социален комитет относно „Пригодност за заетост
на младите хора – постигане на съответствие между
обучението и нуждите на индустрията в период на
бюджетни ограничения“ 32

Списанието се издава със съдействието на

BULGARIAN ASSOCIATION
ELECTRICAL ENGINEERING
AND ELECTRONICS

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И
ЕЛЕКТРОНИКА

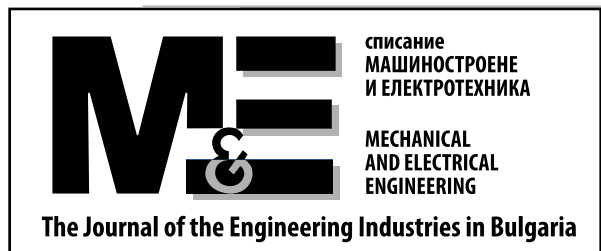
Bulgaria, 1407 Sofia, POBox 76 E-mail: bcee@bcee-bg.org, www.bcee-bg.org
Tel.: (+359 2) 9633532, 9633437 Mob.: (+359 899) 335892 Fax: (+359 2) 9630727

Editor: Ivaylo Ivanov
Design: Ivaylo Kolev

The editors thank Mrs. Rossitsa Baltadjieva for the assistance provided in preparing the issue.

1784 Sofia, Mladost – 1, 54 A,
entr. G, office № 3 A
Phone: 02/ 492 39 03; 492 39 02;
e-mail: machinostroene@gmail.com
www.mbe-bg.com

ISSN 0025-455X

5

issue 7-8/2014, year LXIII

CONTENT

FAIRS AND EXHIBITIONS

LOGITRANS 2014 is organized together with the Munich

International Fair 6

Common Bulgarian Stand at Leipzig Z 2015 8

INFORMATION

Contamination from pressed air in the food industries 10

CONSULTANT AND CERTIFICATION ACTIVITIES

MADE in BULGARIA OR why is Bulgaria not a part of

“Europe’s workshop”? –

Slavey Shterev, MSc (eng) 14

Elimination of the “rose-colored glasses” at optimization

of the production process –

Ivan Stamboliev 16

Check-up of electric meters for commercial payments –

Prof. Dr. Ilya Tsenev, SMS – foundation “Quality of 21. Century”,

Georgi Hristov, MSc (eng) - civil movement “Today” 18

PRODUCTS LABELLING – WHAT IS THAT?? – or an attempt
to understand this complicated matter –

Blagovesta Shineva, Manager of Center for Testing and European
Certification (CTEC Ltd) 22

CAD/CAM/CAE

EPLAN: CAE/CAM solution, optimizing your engineering
processes 24

INTERVIEW

OUR HIGH-QUALITY MACHINES AND ORUR QUALIFIED

TEAM - THE KEY FACTOR OF OUR SUCCESSES – Interview
with Mr. Peter Vassilev, partner in DeBulCo Ltd 27

TECHNOLOGIES

AN ORIGINAL FROM ISKAR OR A BAD IMMITATION 30

NEWS FROM BRUSSELS

Position of the European Economic and Social Committee
concerning adaptability to employment of young people
– reaching compliance between training and industrial
demands in a period of budget restrictions 32

with the assistance of

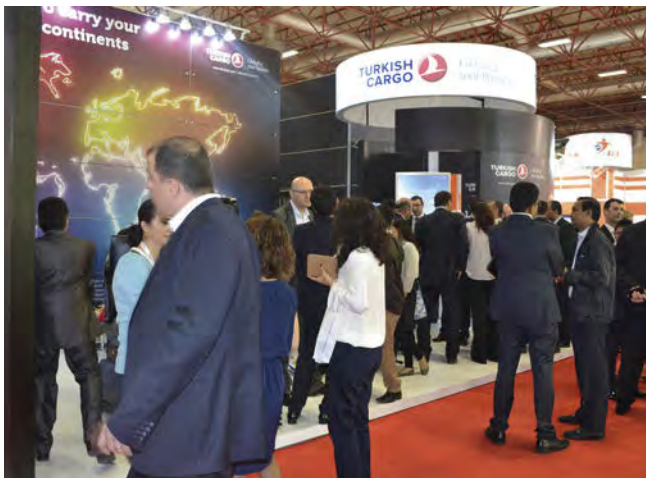
BULGARIAN ASSOCIATION
ELECTRICAL ENGINEERING
AND ELECTRONICS

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И
ЕЛЕКТРОНИКА

Bulgaria, 1407 Sofia, POBox 76 E-mail: bcee@bcee-bg.org, www.bcee-bg.org
Tel.: (+359 2) 9633532, 9633437 Mob.: (+359 899) 335892 Fax: (+359 2) 9630727

logitrans 2014 се организира съвместно с Мюнхенски международен панаир

От 19 до 21 ноември 2014 г. в гр. Истанбул, Турция ще се проведе международното изложение за транспорт и логистика logitrans 2014, което се организира съвместно от Мюнхенски международен панаир и специализираната в провеждането на логистични изложения компания EKO Fair.

Благодарение на географското си положение Турция от столетия е смятана за централна свързваща точка между Европа, Северна Африка, Средния Изток и Азия. Ето защо превръщането на Турция в международно средище на логистиката е една от най-важните икономически цели на страната.

На тази цел отговаря и провежданото вече 8 години международно изложение logitrans. За все по-нарастващото му значение в международния бизнес на транспорта и логистиката говорят и фактите: на 10 000 м² се представят 12 000 участници от 56 държави, а квотата на международното участие е 50%.

Портфолиото на панаира обхваща целия многопластово структуриран превоз на товари по земя, въздух и вода - логистика и превоз на товари, телематика, а също и транспорта и потока на материали в рамките на една фирма. По време на тазгодишното издание на logitrans водещите в света имена ще Ви информират за иновативни решения, актуални логистични проекти и възможности за сътрудничество и инвестиции.

Изложението logitrans ще се проведе от 19 до 21 ноември

2014 година в ifm – Istanbul Expo Center непосредствено до международното летище Ататюрк в Истанбул. Откриването е в сряда, 19 ноември в 14.00 часа.

Безплатна входна карта за logitrans 2014 може да бъде поръчана онлайн само с няколко кликания. Регистрацията се извършва на www.logitrans.com.tr. След осъществяване на поръчката потребителя ще получи по имейла входната си карта, това ще му спести чакането на място.

За справки и информация:

тел. 02/ 816 3027, E-Mail: kremena.valcheva@ahk.bg.

**logi
trans**

Uluslararası Transport Lojistik Fuarı
Istanbul Fuar Merkezi, Hol 9-10, 19-21 Kasım 2014

International Transport Logistics Exhibition
Istanbul Expo Center, Hall 9-10, 19-21 November 2014

www.logitrans.com.tr

**Messe München
International**

PROX 2
we make metal work

www.prox-2.com

e-mail: office@prox2.com

Газово рязане
Дробометно почистване
Механична обработка

Заваряване
Огъване
Логистика

Работата може
да изглежда
тежка.

PC **ПОМПЕН ЦЕНТЪР**
СОФИЯ ЕООД

LOWARA **VOGEL PUMPEN** **PRAMAC**

Всички видове помпи

- Хидрофорни и противопожарни уредби
- Неръждаеми - хоризонтални, вертикални, многостепенни
- Циркулационни за студена и топла вода
- Потопяеми - за ПСОВ, сондажни, дренажни и фекални
- Варелни - за ГСМ, за химия и фармацевтика, корабни
- Генератори за ток - PRAMAC - GMI / DEUTZ / VOLVO

София 1404, ул. Метличина поляна, бл. 31, вх. В, ап. 50+54
тел./факс: 02/ 859 00 22, тел./факс: 02/ 858 76 02, тел./факс: 02/ 858 76 22
GSM: 0888 811 955; E-mail: pcs@techno-link.com

Освен ако не
разполагаш с
правилните
средства за нея.

Лизинг на товарни автомобили
над 3,5 тона и строителна техника

Научи повече на тел. 02/ 9765 100
и на www.unicreditleasing.bg

Добре дошли в
UniCredit
Leasing

Общ български щанд на панаира Z 2015, 24 – 27 февруари 2015 г., Лайпциг

Международно специализирано изложение за поддоставчици на части, компоненти, модули и технологии,
24 – 27 февруари 2015 г., www.subcontractingfair.com

Германо - българската индустриално-търговска камара като официално представителство на Лайпцигски панаир за България организира общ български щанд на международния панаир за поддоставчици на части, компоненти, модули и технологии Z 2015 - Subcontracting Fair, който ще се проведе от 24 до 27 февруари 2015 г. в Лайпциг, Германия.

Лайпцигският панаир предоставя преференциални цени за българските изложители на общия щанд, както и допълнителни възможности за безплатно участие в бизнес срещи и форум на изложителите.

Форум на изложителите – На тях се предоставя безплатно

възможността да презентират своята фирма, продукти и услуги на английски или немски език с продължителност 15 – 20 минути в рамките на този форум, който ще се проведе директно в изложбената палата. Срок за заявяване на участие във форума: 1 декември 2014 г.

Бизнес срещи – за изложителите участието е безплатно в традиционно организирания от индустриално-търговската камара в Лайпциг и Enterprise Europe Network Sachsen международен кооперационен форум и билатерални срещи Business-Meetings: CONTACT. Заявките

за участие се подават на интернет страницата на индустриално-търговската камара в Лайпциг от м. октомври 2014 г. до 10 януари 2015 г. Програмата със срещите ще се изпрати на всички заявили интерес за участие изложители преди началото на панаира. За повече информация моля вижте: <http://www.subcontractingfair.com/Business-Meetings/>.

Лице за контакт при интерес за участие в общия български щанд: Кремена Вълчева, тел. 02/ 816 3027, kremena.valcheva@ahk.bg.

(02) 492 08 06

info@piraeusleasing.bg

www.piraeusleasing.bg

Финансиране на физически и юридически лица за закупуване на нови и употребявани автомобили, както и:

- Лизинг на леки автомобили
- Лизинг на превозни средства
- Лизинг на машини и оборудване
- Лизинг на недвижими имоти
- Оперативен лизинг

ufi
Approved
Event

29.09. - 4.10.2014

МЕЖДУНАРОДЕН ТЕХНИЧЕСКИ ПАНАИР МАШИНОСТРОЕНЕ

Международен панаир Пловдив е най-доброто място за представяне на машини от областта на машиностроенето и фирми от този отрасъл.

Специализирани изложби:

Акватех, Аутотех, Елтех, Енеко, Интермин Експо,
Инфотех, Машиностроене, Стройтех, Химия
Автомобилен салон Пловдив

www.fair.bg

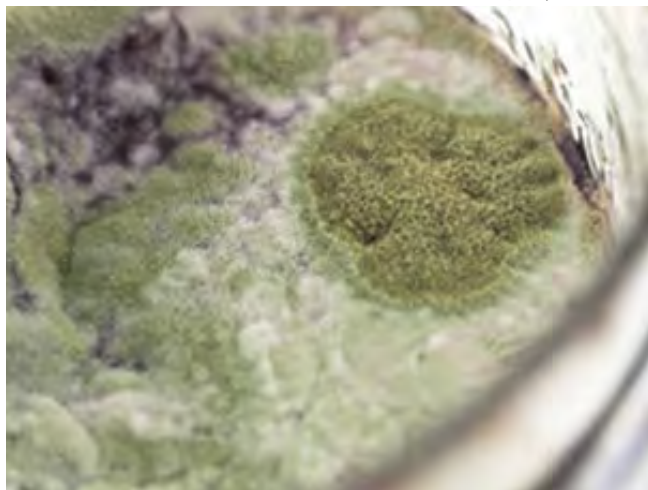
Международен панаир Пловдив

Замърсяване от сгъстения въздух в хранително-вкусовата индустрия

Готови ли сте за одит? Привели ли сте сгъстения въздух в завода си в съответствие с нормите на GFSI, SQFiBRC?

Да говорим по същество: когато одиторите се появят на прага на завода ви, а това със сигурност ще се случи скоро, ще трябва да преминете инспекция за сертифициране по GFSI (Global Food Safety Initiative - Глобална Инициатива за Безопасност на Хранителните продукти), SQF (Safety and Quality Foods - Безопасни и Качествени Хранителни продукти) и BRC (British Retail Consortium - Британски Консорциум на Търговците на дребно). В тези стандарти има изискване за "качество на сгъстения въздух", което трудно може да бъде дефинирано. Това от своя страна поражда въпроси от рода на „Какви фактори ще оценяват одиторите? Има ли добри производствени практики или промишлени стандарти, към които да се стремите? Как да се постигне желаните резултат? и

т.н. "Накратко, одиторът ще провери на място дали е налице адекватно филтриране на сгъстения въздух, което да намали риска от замърсяване с микроорганизми пренасяни от него, там където той влиза в контакт с хранителни повърхности за обработка на хранителни продукти.

Какви са Рисквете:

Когато сгъстеният въздух влезе в досег с храните или с повърхностите за обработка на хранителни продукти, съществува възможност за заразяване от микроби (както и с гъбички и плесени, които съкращават срока на годност на продуктите). При изградената върху риска система за безопасност на хранителните продукти, основната задача е да се идентифицират и елиминират потенциалните източници на замърсяване. В конкретния случай със сгъстения въздух, рискът, който трябва да

бъде управляван е заразяването на храните с микроорганизми, пренасяни от сгъстения въздух. В него могат да се съдържат различни видове замърсители като твърди частици, остатъци от масло, влага и др. Най-сериозен риск, свързан със сгъстения въздух, и конкретно при контакта му с хранителни продукти, си остава този от микробна зараза. За решаването на този въпрос определящ е изборът на правилно филтриране на сгъстения въздух, което гарантира както безопасност на храните, така също и успешното преминаване на евентуален одит. Това означава, че на място трябва да се инсталира ефективна филтрираща система, годна да премахва евентуалните микроби.

Дилемата:

Скоро одиторите ще се появят, за да проверят дали правилно управлявате риска от пренасяне на микроорганизми чрез сгъстения въздух. Промислените стандарти и приложимите норми за безопасност на храните, касаещи чистотата и филтрирането на компресиран въздух, който влиза в контакт с храните, са (меко казано) неясни и неустановени. Как тогава да преминете успешно проверката?

Отговорът:

Стерилното филтриране на въздуха е един ефективен и достъпен начин за премахване на потенциалните микробни замърсители от системата за сгъстен въздух. Когато се инсталира стерилна система за филтриране на въздуха на мястото на ползването му, рискът от заразяване със микроби се свежда до ниво на бактериална ефективност на филтриране надвишаващо 99,999% (5-log).

По-долу е направен кратък преглед на предлаганите видове филтри за сгъстен въздух:

1. Филтри за премахване на твърди частици и влага
 - от 5 до 40 микрона.
 - Премахват твърди частици и вода в течно състояние.
 - Бактериална ефективност на филтриране – „0“. Замърсители с размера на микроби преминават!
2. Коалесцентни филтри
 - от 0.7 до 0.01 микрона.
 - Премахват маслото и водните аерозоли.
 - Бактериална ефективност на филтриране – от 90-99% (1-2 log)
3. Стерилни въздушни филтри за търговски цели:
 - 0.01 микрона.

ENGINEERING YOUR SUCCESS.

- Премахват маслото, водните аерозоли и бактериите.
 - Бактериална ефективност на филтриране – 99,999%.
 Следователно, инсталирайки стерилни въздушни филтри на местата, където въздухът влиза в досег с хранителните продукти или повърхностите за тяхната обработка, ще покриете и дори ще надхвърлите изискванията на GFSI, 21 CFR и всички други обнародвани норми за хранителна безопасност, които имат отношение към качеството на сгъстения въздух в заводите за обработка на хранителни продукти.

Какви рискове крие замърсяването на сгъстения въздух в един завод за обработка на хранителни продукти?

Важно е да се познават рисковете от замърсяването от сгъстения въздух в заводите за обработка на хранителни продукти. Въздухът не е толкова чист, колкото изглежда. Нетретираният сгъстен въздух съдържа множество потенциално вредни или опасни замърсители, които трябва да бъдат премахнати, или поне намалени до приемливи нива, за да бъде предпазен потребителя и да се гарантира безопасен и икономически ефективен производствен процес. Наред с влагата и твърдите час-

тици, входящият в компресора въздух обичайно съдържа от 16 до 165 бактерии на 1м3.

Следователно, един компресор с мощност 75 конски сили, с капацитет от 90 м3/ мин, засмуква от околната среда от 100,000 до 1 млн. бактерии на час. Те биват компресирани заедно с въздуха и започват своето пътуване през системата за сгъстен въздух. Допускането на този

тип микробно замърсяване в близост до хранителните продукти е много рисково и може да се окаже като липса на контрол върху производствените помещения. Разбирането как да се подходи при обработката на въздуха на подобни места помага да се неутрализира опасността.

Къде точно сгъстеният въздух влиза в досег с храната?

Понякога отговорът на този въпрос не е елементарен. Работните повърхности като щандове и конвейри са очевидни и лесни за управление контактни точки. Сгъстеният въздух обаче е невидим и не оставя явни следи, които да ни насочат към местата, където влиза в контакт с хранителните продукти, повърхностите за обработка на храни или с опаковките. Без адекватни прегради и физически бариери, замърсяването с микроби, твърди частици и (в някои случаи) с масла, остава и след изпускането на въздуха от системата.

Процесите, които дават възможност за пряк или косвен контакт, включват например:

- Пакетиране
- Навлажняване/Смесване
- Изсушаване
- Пневматични ножове и др.

Как да управляваме риска от допускане на замърсяване на хранителните продукти от сгъстения въздух?

Управлението на риска от замърсяване на храните от сгъстения въздух в един завод за обработка на хранителни продукти е от огромна важност. Изсушаването и филтрирането на сгъстения въздух в компресорното отделение, може да са добри, но това не е достатъчно, когато става дума за завод за производство на храни-

ENGINEERING YOUR SUCCESS.

телни продукти. Филтриращата система може да намали броя замърсители, които навлизат в системата за сгъстен въздух, но това само по себе си не отговаря на утвърдените добри производствени практики, касаещи сгъстения въздух, нито пък е напълно ефикасно. Наличието единствено на филтрираща система в компресорното отделение няма значително да намали риска от допускане на замърсители от сгъстения въздух в храната. Всъщност топлата, богата на кислород среда в резервоарите на въздухоразпределителната система, тръбопроводите, съединенията и контролните точки, са идеални за възникване на биофилм от микроби – особено, ако са „захранвани“ с компресорни масла, части от които неминуемо попадат в системата. Поради тази причина, в многото наложени съвременни добри производствени практики се призовава към инсталиране на локални филтри във всички точки, където сгъстеният въздух пряко или косвено влиза в контакт с хранителните продукти или повърхностите за тяхната обработка.

Най-ефикасният метод за предотвратяване на замърсяване на хранителни продукти с микроби от сгъстения въздух е инсталирането на стерилни въздушни филтри във всички точки „на употреба“. Рискът от замърсяване, свързан със сгъстения въздух, може да бъде значително намален с помощта на правилно проектирана система за сгъстен въздух, разработена на базата на принципите на добрите производствени практики, както и на добре обмислена стандартна процедура за дезинфекция и програми за поддръжка и мониторинг. Наред с това, една система, проектирана така, че да съдържа стерилни филтри в точките на употреба, поставя физическа преграда пред въздушния поток, като така допълнително предпазва от микробно замърсяване на храната. Комбинирането

на така проектирана система с програма за анализ на рисковете и контрол на критичните точки, съобразно добрите производствени практики и стандарти, означава в крайна сметка създаване на икономически ефективен, ефикасен и лесно защитим при одит управленски план.

Диаграмата по-долу илюстрира видовете замърсители, налични на различните етапи на функциониране на системата за сгъстен въздух. Първи източник на замърсяване е околният въздух, който може да съдържа пара, микроорганизми, атмосферни частици или масла. Втори източник е самият въздушен компресор. Той може да внесе водни аерозоли, кондензирани капки вода, течни масла и маслени аерозоли. Трети източник е въздухоприемника, който може да внесе ръжда и котлен камък. Така, крайните замърсители, които навлизат във въздухоразпределителната система, включват водни пари, микроорганизми, атмосферни частици, маслени пари, водни аерозоли, воден конденз, течни масла, маслени аерозоли, ръжда и котлен камък.

За контакти с Паркър Ханифин:

Търговско представителство на Паркър за България
Гр. София 1301, ул. Позитано № 9, бл. 1, вх. Б, ет. 2, офис №3.
Инж. Даниел Кузманов – Ръководител на Търговското представителство
Тел и факс : +359 2 9801344
E-mail: daniel.kouzmanov@parker.com; parker.bulgaria@parker.com
www.parker.com

ENGINEERING YOUR SUCCESS.

Европейски съюз

ПРОЕКТЪТ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА С ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“, СЪФИНАНСИРАНА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СОЦИАЛЕН ФОНД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Европейски социален фонд

Технически Университет - Варна

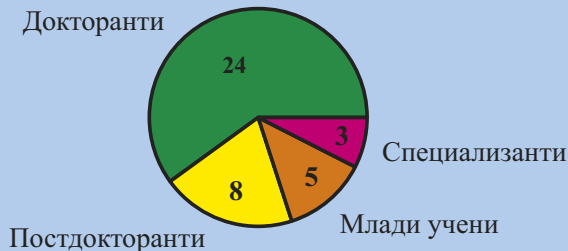
ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.06 - 0005

„Развитие потенциала на докторанти, постдокторанти, млади учени и специализанти от инженерните науки в ТУ - Варна и техния принос за развитие на икономика, базирана на знанието“

2012 - 2014

По представеният проект, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, са постигнати значителни резултати за 2012, 2013 и 2014 година.

Подпомогнати финансово участници от целевите групи за 2012, 2013 и 2014 година:

Участия на членове от целевите групи в научни форуми и конференции - 25 през 2012 година и 28 през 2013 година.

Проведени консултации от експерти за подпомагане на целевите групи - 30 през 2012 година и 32 през 2013 година.

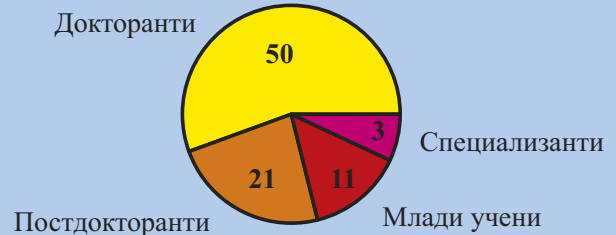
Мобилности на членове от целевите групи в международни и наши институции - 5 през 2012 година и 18 през 2013 година.

Закупена развойна система за зелени технологии

Проведено докторантско училище в рамките на проекта с участие на 24 докторанти и 5 млади учени. Участници в докторантското училище – 25 експерти и лектори. Изнесени 32 часа лекции и проведени 48 часа парктически обучения.

Публикации на участниците в целевите групи по проекта само за 2012 и 2013 година са:

Издаден сборник по проекта през 2014 година с научни доклади на членове от целевите групи:

Издадени - 2 броя учебни пособия и 2 броя студии в рамките на проекта.

Закупена специализирана научна литература – 23 бр. Направен абонамент за списания / периодика / – 8 бр. за 2014 година.

Създаден интернет сайт и изготвен рекламен банер за проекта.

Технически Университет - Варна
<http://www.tu-varna.bg/tu-varnaprchr/>

Инвестира във вашето бъдеще!

Закупени развойни системи за ВЕИ

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. Технически Университет Варна носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

Произведено в България или Защо България не е част от „Работилницата на Европа“?

Реалност, митове и легенди

Едва ли има българин, който от дете многократно да не е чувал вариации на темата за българското трудолюбие и пословична любов към образованието. В допълнение на това България се радва на несъмнени природни и географски дадености: плодородни почви, липса на пустинни територии, разнообразен релеф и наличие на морска граница, благоприятстващи туризма, кръстопътно географско положение между Европа, Азия и близкия изток. Картината се допълва от сравнително либерално, съобразено с европейските норми икономическо законодателство и рекордно ниско за Европейския съюз данъчно облагане. Към тази картина можем да добавим и добрите традиции в индустриалното производство и свързаните с това умения на работници и главно на ръководен персонал да произвеждат качествено и в срок за международния пазар.

България е трайно в дъното на класацията по доходи на работната сила, което въпреки неприятните социални аспекти на явлението е мощен фактор, който трябва да привлича производства с висок дял на разходите за труд, да стимулира високата заетост, а от там и здравословното повишаване на доходите на работещите в индустрията.

След като са на лице толкова предпоставки България да се превърне в част от „работилницата на Европа“, защо българските производители на продукция с висока добавена стойност не са сред европейските, пък и световни лидери? Защо при на пръв поглед толкова преимущества на страната ни чуждестранните инвеститори продължават да напускат България?

Ключовата дума „конкурентоспособност“

Възможността на определен производител да предлага на пазара своите продукти, които да задоволяват по-пълно изискванията на клиентите на приемлива за тях цена при пониски производствени разходи се нарича конкурентоспособност. Тя е мерило и за способността на националните икономики да участват в глобалното производство и търговия със стоки и услуги при все по-изостряща се ценова конкуренция и нарастваща роля на иновациите. При тези условия реалната възможност за дълготраен пазарен успех представлява максималното използване на всички производствени ресурси – човешки, материални, финансови и организационни.

Нека направим кратък анализ до колко се използват тези ресурси, без да претендираме за изчерпателност, за да видим дали мястото, което заемаме в европейската икономика е логично и доколко то зависи от собствените ни знания и умения или от фактори извън нас.

Човешки ресурси:

Започвам с тази тема, защото това е ресурсът, който се изгражда най-бавно и струва най-много финансови и организационни усилия. Много се изговори и писа по темата за срива в българската образователна система и липсата на квалифицирана работна ръка. Това е без съмнение отговорност на държавата, която трябва да положи огромни усилия да адаптира и основно да преустрои остарялата и неотговаряща на съвременните

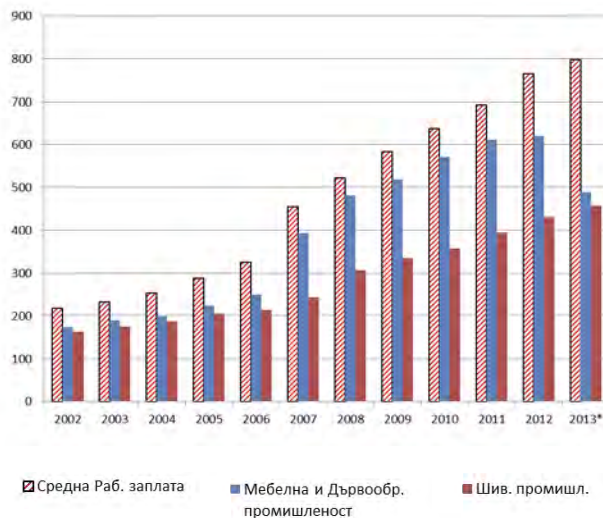
изисквания на бизнеса система на средното образование. Както обикновено за тази цел не е необходимо да се измислят изцяло нови решения. За модел може да се ползва известната „Дуална система“ на Германия, която съчетава стабилните базови знания с практически умения по избрана от обучавания специалност, придобити до голяма степен по време на работа в самите предприятия.

Въпреки че най-често се коментира ниската производителност на работниците, обикновено основният проблем се дължи на лошата квалификация и липсата на управленски умения и готовност за вземане на решения от страна на средния и висшия управленски персонал. Системата на висшето образование у нас погрешно е насочена към събиране на знания, които обикновено са вече технически и морално остарели още в момента на получаването им, а не към уменията да се намира и обработва голямо количество информация, необходима за справянето с възникващи задачи. Това е проблем не само на образователната система, но и на менталитета на управление от страна на собствениците на фирми, които изискват от своите мениджъри по-често изпълнителност, а не творчество и способност да създават и ръководят екипи, способни да провеждат настъпателна и гъвкава политика на пазарно поведение. Стъпка в правилната посока е, изработването на класации на университетите и навлизането на чуждестранни висши училища. Това създава атмосфера на конкуренция и в средносрочен план може да повиши нивото на българското висше образование.

На фона на тези тенденции прави впечатление непрекъснатото нарастване на средната работна заплата дори и през годините на световната икономическа криза. Това е ясен знак за намаляването на конкурентното предимство – ниски разходи за труд. Логично най-разумната алтернатива остава повишаването на производителността на труда чрез подобрена организация.

Развитие на средната работна заплата в България

Организационни ресурси:

В голямата си част българските промишлени предприятия през 90-те години бяха създадени на базата на производствени мощности, проектирани и изградени за целите на централно регулирана икономика с производствени капацитети, далеч надхвърлящи днешните възможности за пазарна реализация. Дори в новопостроените фабрики от български собственици организационните структури и производствените вериги не бяха първоначално балансирани, а организацията на работните места беше далеч от оптималната. За постигане на висока конкурентоспособност е необходимо цялостната организация на предприятията да бъде адаптирана към съвременните изисквания на пазара. От производствени системи, предназначени за масов продукт трябва да се премине към линии за производство на средни и къси серии с възможности за гъвкаво производство с къси периоди на реорганизация. Необходим е анализ на всяко работно място и неговата максимална оптимизация. Производствените вериги трябва да бъдат балансирани максимално, за да се избегнат престоите на скъпоструващо оборудване и висококвалифициран скъпоструващ персонал. Пример за подобна система е тази на немското сдружение REFA, която има почти вековна история. Представител за България на сдружението е Българска стопанска камара. Повече информация по темата можете да намерите на www.refa.de

Финансов ресурс:

Най-често споменаваната причина за технологичното изоставане на българските производствени предприятия е липсата на финансов ресурс за закупуване на нова техника и технологии. Това е вярно само отчасти, защото при глобализацията на финансовите пазари паричният ресурс се насочва много бързо към фирмите и държавите, които обещават сериозен растеж и нисък риск за инвестицията. Тук проблемът е по-скоро в непредвидимостта на икономическата среда, високото ниво на корупция и тромавата администрация, които рязко снижават желанието на чуждестранните, пък и на българските инвеститори да вложат ресурси в българската икономика. Допълнителен силен фактор е и малкият обем на пазара, подсилен от ниската покупателна способност. Високото ниво на спестяванията под формата на банкови депозити от една страна е добър сигнал поради повишената готовност на банките да кредитират бизнеса, но от друга страна говори за липса на увереност, че инвестираните в реалната икономика пари могат да имат прилична възвръщаемост при поносим риск. Сериозна част от тези пари са именно капитали, напуснали временно реалната икономика поради липса на алтернатива. Дали те ще могат да се върнат в реалната икономика при благоприятна конюнктура или ще бъдат изтласкани от техни конкуренти, преживели кризата в работещо състояние е също съществен въпрос, който за сега няма еднозначен отговор. Настоящите проблеми около Корпоративна търговска банка и Първа инвестиционна банка и неадекватната реакция на държавните институции по случая могат допълнително да усложнят ситуацията с финансирането на реалната икономика и да повишат цената на привлечения финансов ресурс. А от там и да намалят конкурентните преимущества на българските производители.

Преки чуждестранни инвестиции:

Мощен потенциален фактор за развитие на България като промишлен производител в Европа могат да бъдат преките чуждестранни инвестиции. Този род инвестиции носят със

себе си не само пряката финансова полза от инвестираните капитали и платените работни заплати, но и организационно ноу-хау и може би най-важното – достъп до големи и платежоспособни пазари. Български предприемачи, опитали да продават продукцията си в западна Европа са на ясно, с колко финансови средства, време и сериозен риск от неуспех е свързано подобно начинание. Всичко това в голяма част от случаите може да бъде заменено с целенасоченото привличане от страна на държавата или на български частни предприемачи на сериозни чуждестранни партньори. Всеки съмняващ се в това може да се запознае с историята на успеха на групата предприятия в ройона на Севлиево (Идеал стандарт). Катализатор на тези усилия може да бъде настоящата политическа несигурност в много региони на света – Украйна, Молдова, близкия изток.

По предварителни данни от БНБ за периода януари-февруари 2014г. преките чуждестранни инвестиции възлизат на 114,4млн.€, което е едва 0,3% от БВП

Преки чуждестранни инвестиции в България

	2010	2011	2012	2013*
ПЧИ (млн. евро)	1 360	1 065	1 398	1 000
ПЧИ (% от БВП)	3.91	3.92	3	2.5

Източник: Институт за пазарна политика ЕРІ

* Предварителни данни

Капиталите не обичат мириса на барут, но ние трябва да положим целенасочени усилия да ги привлечем. Популистки атаки срещу електроразпределителните дружества или чуждестранните търговски вериги са несъмнено контрапродуктивни.

Авторът е сертифициран лектор и консултант по система за организация и управление на производствени процеси REFA - Германия (www.refa.de). Има множество реализирани проекти предимно в браншовете машиностроене, мебелна и дървообработваща промишленост, конфекция. Работи и в областите на финансов мениджмънт и международен маркетинг. Повече информация на www.consultbgbg.com

Автор:
Инж., МБА Славей Щерев

Премахването на „розовите очила“ при оптимизация на производствения процес

Процесът на производство е същинския работен процес при производствените предприятия. Всякакви опити за изкривяване на състоянието му водят след себе си негативни резултати, част от които мениджмънта може погрешно да приеме за *conditio sine qua non* (без които не може). Практиката показва, че нерядко тези негативни резултати са в следствие на феномена „розови очила“ – т.е. когато ръководството отказва да приеме възможността за наличие на системен проблем в производството. Като краен резултат от прилагането на този порочен подход е изкуствено завишаване на цената на производството и безпрекословното ѝ приемане.

В най-новата икономическа история на България отдавна сме приели, като пейзаж, близка до митологизирана фигурата на Собственика на предприятието. Това е личността, която в един предходен момент е поела риска да гради и развива производство в едни (дано) отминаващи времена с икономическа не сигурност. Този човек е последвал амбицията си и е изградил своето производствено предприятие. До един момент той и екипът му са развивали в различни направлени стратегията си и са стабилизирали даден производствен процес. Като продукт на усилията им можем да назовем едно стабилизирано производство, което същите са изградили сами и познават отлично. Тук, обаче, същевременно с това започва и усядането на разбирането за подобряване на производството. С наличието на един стабилизиран работен процес рязко намалява мотивацията на управляващите го за развитие и въвеждане на иновации. От това обобщение изключвам „иновации“ в смисъла на подмяна на дадена машина или инструмент с нови, по-продуктивни такива; вложенят смисъл адресира иновация, като промяна на процеси в производството. Компаниите, избрали за своето развитие пътя на собствените усилия, т.е. такива лишили се от услугите на професионални мениджъри остават зависими от разбирането на собственика си. Другите компании, в които работят хора с разнообразна професионална квалификация се оказват тези с по-добра приспособимост. Професионалистите се сравняват на експертно ниво с колегите си и така черпят опит, който в последствие да приложат и в собствената си работа. Не съм привърженик на мнението, че професионалният мениджър е панацеята за всяко предприятие. Не-малко собственици сами показват отличен рефлекс към промените и подобренията. Липсата на професионален поглед обаче отличава и маркира целта, към която дадено проучване на добрите практики е насочено.

Най-популярната крачка по пътя на подобрението повечето компании в близкото минало предприеха в посока сертификация на системата си за управление. Къде изгубени в превода на същността ѝ, къде не дотам мотивирани по естествен път, къде откровено заблудени болшинството от частните предприемачи в Р. България извървяха пътя на сертификацията, с идеята да покажат на своите клиенти – потенциални и бъдещи как могат да бъдат надежден партньор, при това с доказателство от трета, независима страна. Това естествено доведе до куриозни послания, като: „Произведено с гаранция за качество по ISO 9001“. Не малка част от предприемачите открито заявяват, че този ход не им е донесъл необходимото, за да привлекат повече клиенти, докато по-малка част довършват, че инвестицията е можела да бъде

далеч по-качествено насочена. Този стадий в развитието на родното предприемачество бе логичен, на фона на общото развитие на икономическата инфраструктура. Вярвайки, че системата за управление на качеството визира качество на произведеното/услугата тази квази-заблуда се прехвърли и към потребителите. Като катализатор към него могат да се посочат включително и изисквания на администрацията за наличието на сертификати за извършване на определени дейности публично-частно партньорство. Не се наемам да коментирам доколко този мит е развенчан и/или отстъпил мястото си на друг такъв. Факт е, че към днешен ден няма такава масовост към този вид подход. Факт е, че това е така и в Германия, и в Словения, и в Бразилия, до някъде и в ЮАР. Това е така, защото голямата част от компаниите, които избират да го следват правят този избор информирано. Сертифицирането на системата за управление на качеството по изискванията на някой от международните стандарти без всякакво съмнение е отличен инструмент както за подобряване на работата на дадено предприятие, така и за оптимизиране на времеве и финансови разходи. Този ефект не е само разбираещ се. Постигането му е плод на усилен труд, който започва с познаване в детайли на приложимостта му за дадена компания. Важен е не само отговорът на въпроса „Към кой стандарт да се насоча?“, но и „Кога да го сторя?“. Постъпките в тази насока – както прекалено подрали, така и необосновано закъснели превръщат този инструмент от полезен в затормозяващ (и скъп).

Тиражирано от толкова много източници и повтаряно до втръсване едно от най-модерните клишета доказва себе си и в нашия икономически модел. Тук визирам значението на японския йероглиф за „криза“, който съответства на „възможност“. Познанията ми по японски не надхвърлят класическите за всеки чужденец 5-6 израза и този не е сред тях, затова не искам да навлизам в етимологията на израза. Факт е обаче, че кризата даде нови възможности на тези, които могат да извличат полза от промени на бърза скорост. Бърз поглед върху данните от Статистическия Институт показва колосалното количество на заличени предприятия, също могат да бъдат намерени данни за промени в броя заети в предприятията и тяхното вариране. Това също са проявените форми на „възможността“ – това е възможност за Икономиката по естествен начин да се прочисти от затормозяващите я субекти. Кризата даде възможност на предприемачите да направят една преоценка на „свещените крави“ и да приложат промени, които да им помогнат да се освободят от тяхното негативно влияние. Друга възможност, която също толкова щедро бе предложена от кризата, беше свиването в паричния поток и предефинирането на стратегическите разходи за всяка компания.

Най-голямата възможност, по мое мнение, която бе предоставена посредством кризата и отминалото време от нея, е тази мениджърите да осъзнаят, че това не е временно състояние на икономиката и драстично, камо ли бързо подобряване на показателите е невъзможно. Така естествено се оформи положителното разбиране, че подобрението следва да е процес, който:

а/ не може да бъде постигнат с един гигантски скок, а с множество малки крачки,

б/ не може да бъде постигнат със старите способности и подход, а с креативна иновация.

Повечето мениджъри, разбрали и следващи тази максима обикновено се възнаграждат с усилен труд и шанс за успех (понеже същия не може да бъде гарантиран никому). Всички мениджъри, избрали да следват познатия на тях път ежедневно увеличават негативите за предприятието, дори до попадане на ултимативния - списък на процедури по ликвидация. Универсална формула на успеха и растежа няма, има универсални формули за не постигането им. Работата с производствените предприятия ми даде възможност да дефинирам една голяма част. Носенето на „розовите очила“ при процеса на производство е една от тях. Както по-горе е посочено – това описва поведението, в което мениджъра пренебрегва дадени показатели относно темповете на работа и разходите от дейностите по производство. В случаите, когато това е осъзнат процес, смятам, нищо не може да се направи.

Обратно на тази хипотеза – ако мениджъра търси решение на така създалата се ситуация такова може да бъде намерено по различни пътища, които от своя страна не са свободни от клопки. По-долу са изброени някои от методите, като нямам претенция изброяването да е изчерпателно:

- Одит от трета страна. Приетото наименование на този способ в популярната литература е одит от трета независима страна. Съгласен съм с това твърдение, до колкото третата страна е съвсем отделно търговско дружество. Финансовата връзка между двете дружества обаче е неоспорима – едното заплаща на другото да извърши дадени услуги за него. Така взаимната работа не е изключено да се контролира от търговския процес (до колко съм доволен от доставчика си). Тази хипотеза е основно приложима, ако е на лице и сертификационна процедура, част от която е даден одит. КПД на такова мероприятие е силно ограничен и ако одитираното предприятие не е с няколко стотен числен състав резултатите от него не винаги могат да служат за коректив. Положителните му характеристики са работа с професионалисти в своята сфера, издържана процедура и имиджов ефект. Като негативи могат да бъдат отбелязани разходите, евентуална липса на обективност, кратка продължителност на положителния ефект.

- Вътрешни одити. Тук човешкият фактор е от особено значение и то в две основни направления:
o До колко извършващия одит е специалист в своята сфера;
o Силна вероятност за изкривен фокус при извършване на одита;

Аспектът, който смятам за особено значим тук е следния - повечето вътрешно-фирмени специалисти, които извършват този вид дейности са тясно обвързани с работния процес, следователно ще е близо до невъзможно те да успеят да се „отдръпнат“ от ежедневното с оглед да видят цялостната картина и да успеят да назначат адекватни корективни действия. Експертизата в дадената сфера на производство, обект на одита, е от съществено значение, за да могат да се разбират процесите, които са приложими в тази дейност. Затова именно е наложително който и да е външен одитор да е придружен от специалист от дружеството, което при този вид подход е решено по дефиниция. Други позитиви са ниската цена на одита, краткото време, в което той може да бъде проведен или дори разделен по процеси може да бъде провеждан по различно време. Към негативите може да бъде добавена и йерархичната зависимост в предприятието, особено ако същото не е с многочислен състав и служителите изпълняват повече от една функция.

- Одит от трета страна. В моята лична класация втория най-добър метод за намиране, дефиниране и помощ при отстра-

няването на дадени проблеми в производството, а защото не и в предприятието като цяло. Това е способ, при който даден предприемач кани свой клиент да извърши одит на собственото си предприятие. Като висша форма на доверие във възможностите на предприятието и израз на доверие и желание за взаимна работа този способ е отличен. Той носи и още един скрит бенефит за производителя - неговия клиент няма изгода сам да слага „розови очила“ при проверката и отдадеността му е сигурна. Освен това, корективните действия, които могат да бъдат назначени са такива, в съставянето на които участва и още една страна с не по-малък интерес към позитивно развитие на производството. Разбира се и тук човешкият фактор играе съществена роля. Основен негатив на този способ е ограничената възможност на предприятията да имат за клиент дружество, склонно на тези разходи за дейността. Мениджърите на компании, успели да се сдобият с такива клиенти могат да изброят множество позитиви, но все още спомена още само един – възможността за дългосрочно партньорство, която се появява между така симбиотично работещи дружества.

- Quality Coaching. Способ с не особено висока популярност у нас и такъв с близо до неограничени възможности за производителя. Куолити коучинг-а е работа на специалист по качество на производството с екипа на производителя. Това позволява широко (но много важно – конкретно) дефиниране на задачите, които трябва да се постигнат при подобрене на производствения процес. Специалистът насочва усилията в посока, която предварително детайлно са разработили с мениджмънта и асистира при отстраняване на препятствията пред производственото предприятие. Това се превъжда от детайлна проверка на производството и обвързаната с него административна основа на дейността, които се извършват от Коуч-а. Ако даденото предприятие е попаднало на точния специалист, то „розовите очила“ биват захвърлени и строшени с един замах. Този способ има всички бенефити на одита от клиент, но не и един от най-важните негативи на одита от трета страна – целта сертификат след финализирането на одита. Освен това в методиката на работа коучинг-а е различен от одита, защото не цели само установяване на ситуацията в даден процес или предприятие, а ползва тази оценка като база за назначаване на корективни действия и още по-важно – помага в реализирането им и в тренирането на фирмените специалисти как да разпознават, изолират, решават и избягват такива проблеми в производството. Негативите на този подход се изчерпват с разходи и най-вече до колко даден коуч е специалист и може да бъде полезен на предприятието.

Quality Coaching Services Ltd. при работата си с клиенти прилага коучинг подхода към дефиниране на проблеми в производството, набелязване на корективни действия, прилагането им и измерване на резултати. От наша гледна точка, ние не правим нищо повече или по-малко от това, което е необходимо за подобряване на производството. Ние го правим качествено!

Кю.Си. Сървисес ЕООД
Иван Стамболиев
М: +359889228224

ПРОВЕРКА НА ЕЛЕКТРОМЕРИТЕ ЗА ТЪРГОВСКИ ПЛАЩАНИЯ

проф. д-р Илия ЦЕНЕВ, СМС - фондация „Качество 21-ви век“
инж. Георги ХРИСТОВ – гражданско движение „Днес“

Повод за написване на настоящата статия са неспиращите проблеми при отчитане на консумираната електроенергия, доставяна от ЕРП-тата в България. В медиите се изнесоха множество примери за масови високи сметки, получени при отчитане от представителите на тези дружества на електромерите на гражданите и бизнеса. По закон тези измервателни устройства за търговски плащания са собственост на ЕРП. От друга страна отговорни представители на дружествата изнасят данни в медиите за метрологичната изправност на използваните електромери, както и примери, че от потребителите на електроенергия се правят опити да им въздействат незаконосъобразно. В настоящата статия авторите ще представят възможностите за „въздействения“ върху електромерите за търговски плащания и реда за тяхната проверка, което се надяват да бъде от полза на читателите на М&Е. При проявен интерес, темата може да бъде продължена, както на страниците на списанието, така и чрез телевизионни предавания, за които авторите вече имат няколко покани.

Въведение

Измерването на електрическата енергия за търговски цели се осъществява основно с електромери. В зависимост от конструкцията си те се разделят на електромеханични (индукционни) и електронни (статични), като принципът на действие се базира на зависимостта между протичащия ток, електрическото напрежение и времето за потребление. Специфична за електромерите класификация, свързана с използването им за търговски цели, е разделянето на еднотарифни и на многотарифни. Целта на въвеждането на повече от една тарифа е чрез увеличаване на цената да се ограничи ползването на електроенергия в най-натоварените часове на денонощието и съответно чрез намаляването ѝ то да се стимулира в нощните часове. Това е важно за производителите на електроенергия, тъй като са необходими по-малко „върхови“ електроцентрали, които работят само по няколко часа в денонощието. При многотарифните електромери електрическата енергия се отчита разделно, най-често в зависимост от часовата зона, в която се консумира. Те имат регистриращо устройство за всяка тарифа. При електромеханичните многотарифни електромери е необходим тарифен часовник, който превключва тарифите. Електронните електромери сами изпълняват тази функция.

Еднофазни и трифазни индукционни електромери

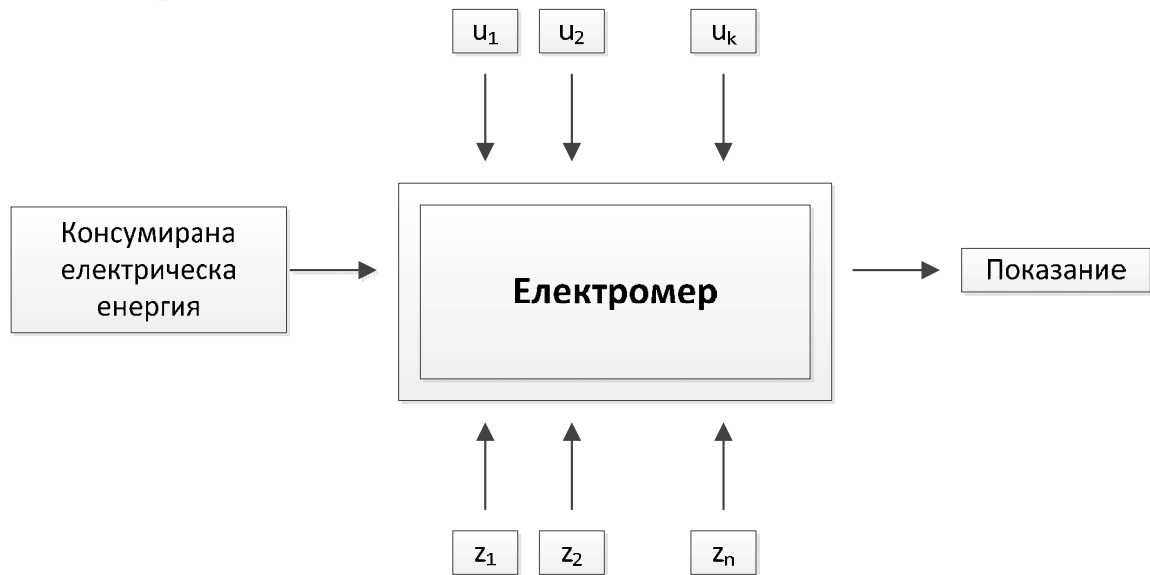
Еднофазните електромери съдържат електромагнит с две намотки. Напрежителната е с много навивки от тънък проводник и се свързва към мрежовото напрежение, като създава пропорционален на него магнитен поток. Двете последователно свързани токови намотки са с малко навивки от дебел проводник и през тях протича токът на

веригата, чиято консумирана мощност ще се измерва. Тези намотки създават друг магнитен поток, пропорционален на консумирания ток. Двата потока преминават през тясната въздушна междина между полюсите на електромагнитна, където е поставен алуминиев диск. В него се индуцират токове и от взаимодействието им с магнитния поток се получава механична сила, пропорционална на активната мощност, която го завърта. Скоростта на въртене на диска е пропорционална на тази мощност, поради което броят на оборотите му е пряко свързан с консумираната активна енергия от потребителя на ЕРП.

За нейното точно измерване е необходимо токът на напрежителната намотка да изостава от нейното напрежение на 90 градуса, което реално не се получава заради нейното омично съпротивление. Това дефазирание се осигурява чрез закъснителната намотка и свързания като неин товар резистор за настройка на закъснението. Стойността на активната енергия се отчита чрез механичен брояч, свързан с оста на диска с червячна предавка.

Точността на отчитане се гарантира от двата постоянни магнита, чийто поток през диска се регулира по подходящ начин при фабричната настройка на електромера. Същевременно магнитите се използват и за спиране на диска след прекратяване на консумацията. Така описаният принцип на действие определя другото наименование - електромеханични електромери.

Трифазните индукционни електромери се използват за консуматори с голяма мощност, например над десетина kW, които се свързват към трите фази на мрежата. Действието им е подобно на еднофазните, но имат две или три двойки намотки. Тези с две двойки са предназначени за

Фиг. 1

мрежи без изтеглена неутрала (трипроводни с товари по схема триъгълник). За мрежи с изтеглена неутрала (четирипроводни с товари по схема звезда) се използват електромери с три двойки намотки, всяка от които отчита тока на една от фазите и напрежението между нея и неутралата.

Електронни електромери

Измервателният механизъм на този тип електромери е изграден с електронни елементи. В зависимост от вида на обработваните сигнали те биват аналогови и цифрови, при които входните напрежения и токове се преобразуват в дискретен вид с помощта на висококачествени аналогоцифрови преобразуватели и по-нататъшната обработка на сигналите става в цифров вид. Накрая информацията за електрическата енергия се преобразува в брой импулси, поради което тяхната константа се дава в киловатчас (киловарчас) за импулс, но често се дава и реципрочната стойност – импулсите за киловатчас (киловарчас). При някои електронни електромери се използват механични броителни механизми също както и при електромеханичните електромери – в известен смисъл те са хибридни. Напълно електронните електромери имат цифров индикатор и енергонезависима електронна памет.

Често те са само с един течнокристален дисплей, на който във всеки момент от време е показана текущата тарифа и нейният вид, но могат последователно да се изписват различните измерени енергии за всяка от тарифите. Как точно става това, е въпрос на настройка. Обикновено при производството доста електромери се настройват на автоматично превключване на тарифите, като всяка се задържа на дисплея десетина секунди. Някои модели електромери имат и индикатор за неправилно свързване към електрическата мрежа.

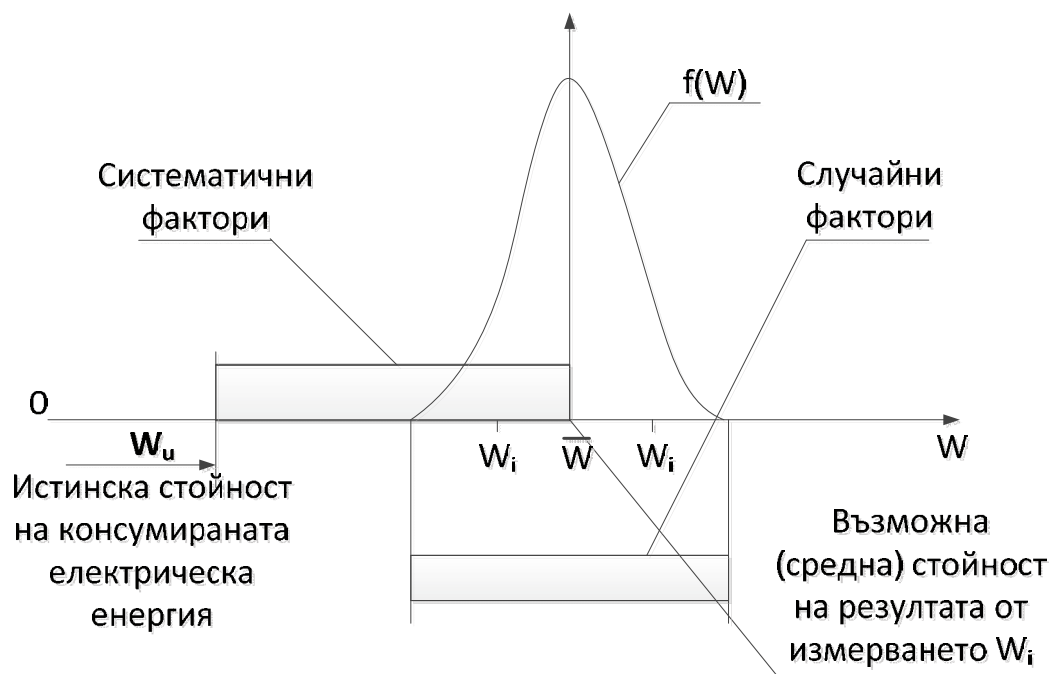
Модел на електромер

Независимо от принципа на действие всеки един електромер може да бъде предстван с модела от фиг. 1.

С u_1, u_2, \dots, u_k са обозначени управляващите фактори, които въздействат на електромера. По презумпция се приема, че върху тези фактури следва така да се влияе, че да се гарантира качеството на работа на това измервателно устройство за търговски плащания между ЕРП-тата и техните клиенти, потребители на предоставяната електрическа енергия. Казано по друг начин, електромерите са независимият арбитър между „доставчика“ на продукта и неговия „потребител“. Това обстоятелство е валидно от древни времена, когато се е появило първото измервателно устройство „кантарът“, стоящо между двете страни на търговската сделка, когато тя има материално измерение. Очевидно е неговата актуалност е валидна и до днес, в това число и за електромерите за търговски плащания. Като примери за u_1, u_2, \dots, u_k , без да се изчерпва цялото им многообразие, могат да се посочат:

- Изпитване на конструкцията на електромера, така че да се гарантира качеството на неговата работа и намаляване на възможностите за „нерегламентирани“ въздействия, които могат да влошат това качество;
- Периодични метрологични проверки на грешката на показанието на електромера, която трябва да остава в определени от производителя граници;
- Технически преглед за работата на устройството за превключване на тарифите;
- Профилактики и настройка, които да възстановят първоначалното качество на работа, при негативни резултати от „периодичните проверки“ и „техническите прегледи“.

Всички u_1, u_2, \dots, u_k фактори основно въздействат върху систематичната съставка на грешката в показанията на

Фиг. 2

електромера. Ако условно въведем понятието „идеален електромер“ (ИЕ), то това е електромерът, който няма систематични грешки.

С z_1, z_2, \dots, z_n са обозначени неуправляеми фактори, които въздействат на електромера. Те могат да влошат качеството на работа (грешката в показанията и пропуски в работа на тарифите). Основното им въздействие е при формиране на случайни грешки в показанията, като на ИЕ, така и на „реалния електромер“ (РЕ). Като примери за z_1, z_2, \dots, z_n , без да се изчерпва цялото им многообразие, могат да се посочат:

- Наличие на хармонични съставки в захранващото напрежение и консумирания ток;
- Промяна в честотата на захранващото напрежение;
- Всякакви климатични въздействия;
- Всякакви електромагнитни смущения

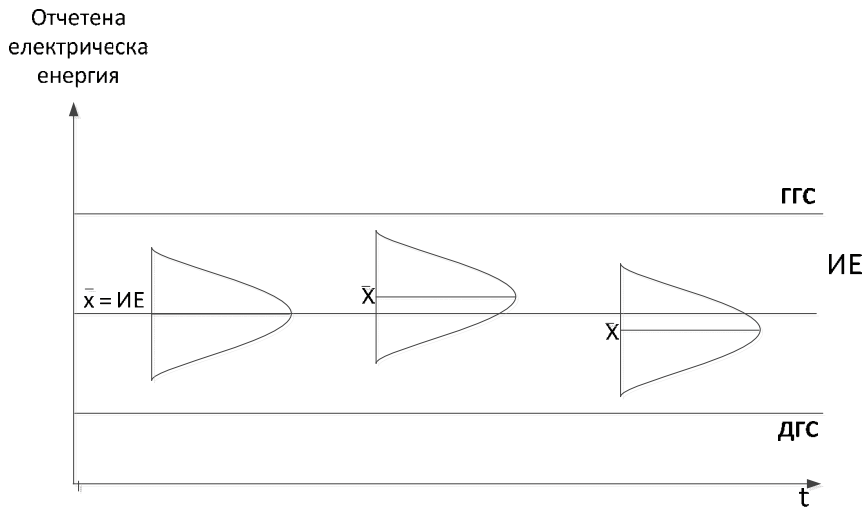
На фиг. 2 е показано комбинирано въздействие на „систематичните“ и „случайни“ фактори в показанията W_i на електромера.

Два начина на въздействие върху електромера.

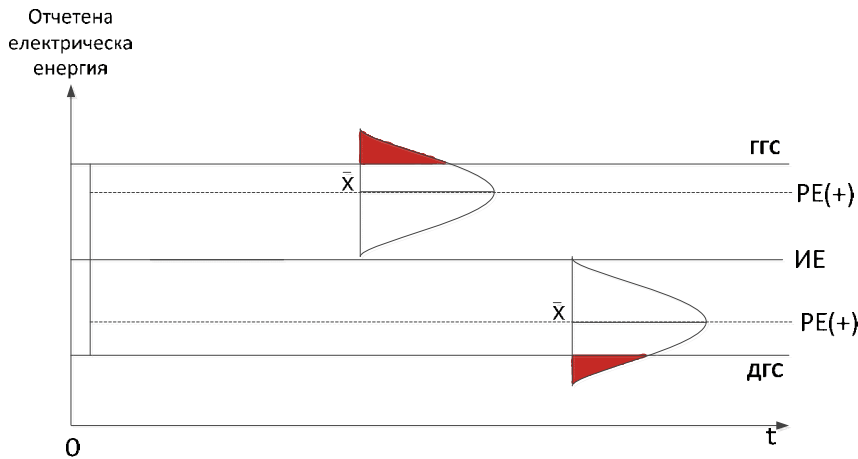
Разгледаният по-долу механизъм е валиден не само за електромерите за търговски плащания, но за всякакви други търговски плащания, които се базират на измервания.

Въпросът не е от „днес“ и „вчера“. Неговото първо констатиране като проблем между две страни, чийто отношения се базират на измервания е от повече от сто години. При въвеждането на контрол на качеството на продукта възникват така наречените грешки „от първи род“ и „от втори род“. При тях, в резултат на измерванията „годна“ продукция може да бъде приета „за негодна“, както и обратното. В последствие този проблем се разпространява в областта на околната среда и в областта на здраве и безопасност при работа. В тази насока има въведени международни стандарти при извършване на контрол. През периода 1978-1980 година авторът проф. д-р Илия Ценев, в процеса на писане на своята дисертация, прави редица изследвания по разглежданата тема. Едно от тях е публикувано в бюлетина на Международната организация по законодателна метрологи (OIML, 77/1979). Частен случай, на грешки „от първи род“ и „от втори род“ са и грешките при измервания на електрическата енергия между ЕРП и техните клиенти. По долу това е разгледано в графична форма, като разбира се в реални условия нещата са по-сложни. При проявен интерес от читателите авторите могат да представят и математическия апарат, който се използва за решаване на конкретни казуси. Адресите за връзка могат да се вземат от www.kachestvto-21.com.

На фиг. 3 е показана схема на настройка на РЕ, която почти съвпада с ИД. Двата електромера нямат систематическа съставка в грешката на своите показания. От своя страна РЕ има зададени максимално допустими грешки на своите показания, обозначени с „горна гранична стойност“ (ГГС) и съответно - „долна гранична стойност“ (ДГС). Видно е, че показанията на РЕ, поради наличието на случайни грешки,

Фиг. 3

Фиг. 4

ще се „движат“ около определена средна стойност, но няма да надвишават допустимите от производителя граници (ГГС - ДГС).

Ако обаче РЕ се настрои, с помощта на неговите регулиращи устройства“ да показва повече от ИЕ, тоест РЕ (+), при определени случайни обстоятелства грешката на показанията ще бъде по-голяма от ГГС. На практика електромерът ще показва по-голямо количество на консумирана електрическа енергия от съответния клиент на ЕРП. При обратния случай, нещата се разменят. Отчитайки обстоятелството, че електромерите са собственост на ЕРП и потребителите нямат достъп до тях, най-вероятен е първият разгледан случай. Следователно има създадени условия за оцеляване на потребителите. Всичко това е в условията, че грешката на измерване РЕ (+) е в границите на допускателност (ГГС - ДГС), тоест електромерът е „метрологически изправен“ !!!

Проверка на електромерите за търговски плащания.

Действащата към момента нормативна уредба в Република България е:

- Закон за измерванията (ЗИ);
- Закон за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и свързаната с него НАРЕДБА за съществените изисквания и оценяване съответствието на средствата за измерване (тази наредба на практика не се прилага, поради отсъствие у нас на лица с право да извършват оценка на съответствието);
- Наредба за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол (НСИПМК)

Чрез ЗИ и НСИПМК се регламентират одобряване на типа на допускания за използване в страната електромери за търговски плащания. Тези, които се одобряват като тип след първоначална и последващи метрологични проверки. В противен случай те не се допускат до употреба, респективно до проверка, с която се гарантират техните метрологични качества. Одобряването на типа се извършва от Българския институт по метрология (БИМ). Проверките

основно се извършват от юридически лица, оправомощени от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМНТ), съобразно чл. 38 ЗИ. Проверките могат да се извършват и от БИМ.

От повече от година гражданското движение „Днес“, прави неуспешни опити да се получи информация от ЕРП-тата за одобрените типове на използваните от тях електромери. Одобрените типове са една гаранция, че в конструкцията на електромерите няма заложили възможности за „нерегламентирано“ въздействие, водещо до систематично изместване на показанията им. От своя страна ДАМНТ не упражнява необходимия контрол върху оправомощените лица, извършващи проверки на електромерите на ЕРП. Те не би трябвало да проверяват електромери от неodobрен от БИМ тип. Всичко това създава основателни съмнения на гражданите и бизнеса, че нещата в търговските плащания не са изчистени. За съжаление в тази насока Държавната комисия за енергийно и водно регулиране също не е на мястото си, независимо, че е одобрила редица документи с изисквания при търговските плащания.

МАРКИРОВКА НА ПРОДУКТИТЕ – ЩО Е ТО??

или опит да разберем тази сложна материя

Благовеста Шинева – управител на ЦИЕС ЕООД

Произвежданите и пуснатите на пазара технически продукти са все по-сложни и обвързани с новите технологии. За нас като потребители е все по-трудно да преценим качеството, безопасността и доколко даден продукт е подходящ за целта на потребностите ни.

С разрастването на предлаганите на пазара продукти нараства и броя на маркировките за различните видове продукти. Разбира се целта е те да отговарят на определени характеристики и да гарантират известна сигурност на нас потребителите.

Тези маркировки могат да бъдат определени в нормативен акт, като маркировка CE, маркировки за качество, знаци за съответствие със стандарти, както и маркировки, които дават информация как да се манипулира с дадени продукти или дори как да бъдат унищожавани. Много от тези маркировки се използват в Европа. В България постепенно едва набира „авторитет“ задължителната CE маркировка.

Много от продуктите, които купуваме или използваме, освен задължителната CE маркировка, имат поставена и друга специална маркировка или знак. Те са поставени или върху самия продукт, или върху опаковката му с цел да ни информира за особености в характеристиките на продукта или да предоставят инструкции или съвети за неговото ползване.

Ако погледнем върху гърба на нашия монитор на компютъра ни например, могат да се видят множество различни маркировки, което ни подсказва, че те са „някакво„ доказателство. Ясно е, че съществуват маркировки в много разновидности и често е много трудно да бъдат разшифровани. Много често маркировките на системите за управление се обвързват с маркировките на продуктите.

Нека се опитаме да обясним значението и практическото приложение на някои от тези маркировки за съответствие, които показват, че продуктът съответства на издадена спецификация /стандарт/, обикновено одобрена от официален орган за стандартизация.

• Маркировки на продукти, които означават съответствие с издадени спецификации

Маркировките върху продукта, опаковката или придружаващото го упътване, показват, че този продукт съответства на схема за сертификация, основана на издадени спецификации, стандарти или основни документи. Основната цел на тези маркировки за съответствие е да гарантират на потребителя, че продуктът или услугата е с приемливо

качество или експлоатационни характеристики.

Примери на знаци за съответствие със стандартите са маркировките Kitemark Keuemark. Такъв вид маркировки обикновено са юридически защитени и се притежават от орган за сертификация чрез лиценз.

• Маркировки за безопасност

Това е специална категория маркировки, които разглеждат продуктите и услугите от гледна точка на тяхната безопасност. Тези маркировки много често са обвързани със законодателството, но е възможно и да са доказателство за това, че продуктът или услугата е с по-високо качество от минимума, изискван от нормативната уредба, особено в случаите когато дадена сертификационна схема включва оценяването и надзора от трета независима страна.

Пример за това е маркировката GS /"Изпитан за безопасност"/ в Германия

• „ Маркировки за качество“

„Маркировките за качество“ или маркировки за одобряване се предоставят от авторитетни организации или организации на потребителите като доказателство, че даденият продукт е подходящ за използване по предназначение или е пригоден специално за нуждите на потребителите.

Маркировката ENEC се поставя върху осветителни тела и техните елементи, информационни и електрически съоръжения и показва съответствието със всички стандарти в тази област.

Тези маркировки могат да бъдат определени от държавата и да се основават на издадени стандарти, независими спецификации или критерии за изпитване, които се отнасят до избора на материали, физически или експлоатационни характеристики.

Пример за това е Woolmark internationally - официалната белгийска маркировка за качествени шоколади.

Дали разбрахме какъв е статутът на маркировките?

• Задължителни маркировки

Някои от маркировките върху продуктите означават задължително изискване към производителя. Такива маркировки са индикатор за безопасност или пригодност за използване на продукта. Изискванията, при които тези маркировки се прилагат са конкретизирани в законодателството на всяка държава – членка на европейската общност.

Пример за задължителна маркировка е CE маркировката.

• Доброволни маркировки

Тяхното използване не е законова предпоставка за пускане

на пазара на определен продукт. Използването на такива доброволни маркировки, може да се окаже от значение за постигане на успех на пазара. Много производители използват доброволни маркировки, за да повишат доверието на потребителите и да ги убедят, че дадения продукт ще оправдае техните очаквания. Доброволните маркировки могат да бъдат притежание и на трета страна /орган за сертификация/, която дава лиценз на производителите да ги използват за одобрени продукти.

Как е в България, всички знаем. Има ли необходимост за национална маркировка за качество? Има ли в България авторитетни организации или организации на потребителите, които да са най-малко членове на техническите комитети по стандартизация към Българския институт за стандартизация? - нека ТЕ да си отговорят на този въпрос.

За да сме конкурентни на пазара, трябва да сме добре информирани. Опитавме се накратко да информираме читателите на списанието като преразкажем наученото от европейските ръководства за важната роля на маркировките на продуктите. Крайната цел при сертификацията на продукти, процеси или услуги е да се създаде доверие за всички заинтересовани страни, че даден продукт, процес или услуга изпълнява определени изисквания. А стойността на сертификацията е в степента на доверие и увереност, които се създават чрез безпристрастно и компетентно доказване на изпълнението на определените изисквания от трета страна, важни термини от новия стандарт БДС EN ISO IEC 17065, които трябва да се осъзнаят.

За повече информация:

www.ctec-sz.com; тел. 042 620 368

e-mail: ctec@ctec-sz.com

Център за Изпитвания и Европейска Сертификация ЕООД

Ул. Индуриална № 2

6006 Стара Загора

EPLAN: CAE/CAD решението, оптимизиращо вашите инженерни процеси

Доверявайки се на 30 годишният опит EPLAN Software & Service GmbH & Co. KG потребителите на софтуерната платформа EPLAN получават оптимизиране на технологичните процеси, автоматизирана последователност на проектирането и пълна съгласуваност в различните етапи от жизненият цикъл на крайното изделие. EPLAN осигурява плавно интегриране в работния процес на база стандартизирани инженерни решения. Портфолиото от услуги обхваща персонализирането на платформата в най-подходящият за потребителя пакет, технически консултации и различни нива на обучение в зависимост от конкретните нужди. Съвместимостта на платформата с индивидуални и стандартизирани интерфейси от типа ERP, SAP, PDM/PLM осигурява непрекъснатост в процесите на проектиране и изработка. Потребителската ориентация, наличието на локална техническа поддръжка и иновативните решения са само част от факторите за успеха на EPLAN.

Основната част от платформата EPLAN Electric P8 предлага неограничени възможности при планирането, документирането и управлението на електро проектите. Автоматизираното генериране на подробни журнали базирано на електро схемите е неразделна част от цялостната система за документиране, която подsigурява следващите етапи от жизненият цикъл на изделието, а именно производството, монтажа, пускането в експлоатация и сервисната поддръжка. Инженерните данни могат да бъдат обменяни с различни външни приложения, като по този начин се гарантира съгласуваност и интеграция по време на целият процес на развитие на продукта. Модулната структура на платформата позволява на клиента да избере и подреди в общ пакет най-подходящите функции, които да покрият специфичните нужди за неговият бизнес.

EPLAN Fluid софтуерен инженерингов инструмент, част от платформата EPLAN за автоматично конфигуриране и документиране на хидравлични и пневматични системи, както и системи за охлаждане и смазване. EPLAN Fluid предлага на потребителите пълна съвместимост с интерфейсите на Festo, при което инженерите могат да вмъкват в своите проекти необходимите им данни директно от електронния каталог на Festo.

EPLAN P&ID поставя основата за един непрекъснат инженерен процес от първата груба скица до подробни-

те процесни диаграми. Основните данни за процесите, кръговите диаграми и инструменталните изисквания са заложили директно в базата данни на проекта и са на разположение на всички звена участващи в инженерния процес. Въз основа на богати символни библиотеки или макроси с варианти проектантите могат да създават процесните диаграми като неразделна част от цялостния проект.

EPLAN Pro Panel CAE решение за 3D инженеринг на електрически табла и разпределителни системи. Моду-

лт включва 3D асемблиране на електро, хидравлични и пневматични таблата, виртуално 3D окабеляване и генериране на NC данни за последващата механична обработка. Последната версия на софтуера позволява потребителско създаване на шинните системи в 3D режим и генериране на необходимите данни за последващата им механична обработка. Въз основа на потребителски асемблираните в 3D режим табла и наличните връзки в проекта EPLAN Pro Panel автоматично изчислява оптималните кабелни маршрути, включително прави проверка на запълването на кабелните канали.

EPLAN Data Portal

Повече от обикновен електронен каталог: повече направления, повече клиенти, повече производители, повече данни.

EPLAN Data Portal най-просто казано е онлайн съвръв вграден в платформата EPLAN, който позволява интерактивен достъп на потребителите на платформата до техническите данни на множество компоненти на различни световни производители. Тези данни могат да бъдат вмъкнати в текущият проект с едно просто действие. Всички потребители на платформата с активна софтуерна поддръжка имат свободен достъп до онлайн базата данни и да се възползват от нейните предимства. Използването на Data Portal значително редуцира времето за изграждането на проектите, както и гарантира високото качество на проектната документация.

От какво се нуждаят проектантите?

- Macro information 85%: схематични примитиви, символи, графики и др.
- Логическа информация 82%: функционални теплейти, логика на връзките, описание на изводите и др.
- Физически данни за устройствата 53%: шаблони с отвори, габаритни размери, тегло и др.

- Търговски данни 50%: продуктов номер, поръчков номер и др.

- 3D данни 34%: графични примитиви в 3D.

Стандартизирайте вашите проекти

В допълнение към техническите данни и данните за поръчка всички компоненти налични в Data Portal напълно покриват световните стандарти като IEC, GOST, NFPA, GB в графичен и логически аспект.

RITTIBUL

РИТБУЛ ЕООД
София 1407, ул. "Ст. Л. Костов" 16, ет. 2, office@rittbul.bg
тел: 02-43-978-45, факс: 02-43-906-51, моб: 088-25-25-765

D B C DeVulCo

Лазерно
рязане

CNC огъване
на тел

CNC
щанцоване

CNC телени
мрежи

CNC огъване
на ламарина

Прахово
боядисване

www.debulco.bg

Производствена база: ул. Сердика 1, 2139 Мусачево | тел.: +359 729 60 524 | info@debulco.bg

Център за Изпитване и
Европейска Сертификация

ЦЕНТЪР ЗА ИЗПИТВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКА СЕРТИФИКАЦИЯ (ЦИЕС)

Подписът на доверието!

Специализирани услуги за Вашия бизнес

- **Нотифициран орган NB 1871** пред Европейската комисия за оценяване съответствието (сертификация) със законодателството на ЕС за безопасност на продуктите и **CE маркировка**
- **Акредитирана лаборатория за изпитване на машини, електросъоръжения и устройства** - изпитвания за безопасност, електромагнитна съвместимост, шум, вибрации, въздействие на околната среда и др. параметри
- **Акредитирана сертификация на системи за управление** по стандартите ISO 9001, ISO 14001 и BS OHSAS 18001

гр.Стара Загора 6006, ул."Индустиална" 2
тел.: 042 620368, факс: 042 602377
e-mail: ctec@ctec-sz.com

Информация
за всички услуги
на ЦИЕС на:

www.ctec-sz.com

Висококачествените ни машини и нашият квалифициран екип са ключов фактор за успеха ни

Интервю с г-н Петър Василев – съдружник в ДеБулКо ООД

Петър Василев, завършил ТУ – София, както и УНСС специалност „Финанси“. Защитил е и докторантура към УНСС катедра Финанси.

Г-н Василев, бихте ли разказали на нашите читатели за Вашата дейност - кога и как стартирахте?

Започнахме преди 17 години. Бяхме трима предприемчиви студенти - аз, Милена Първанова - инженер и управител, а третият съдружник е брат ми Николай Василев – също инженер от ТУ. През 1997 г. се занимавахме с дистрибуция на постелки и мушамы на германска фирма, а посредник ни беше наш немски приятел. С тази дейност не пожънахме успех и решихме да се насочим в друга посока. Идеята ни дойде спонтанно - германците, освен постелките, изпращаха и метални стойки, на които да се излагат продуктите. Решихме да направим такава стойка, представихме я и получихме одобрение за производство. Наехме гараж с площ около 100 квадрата и стартирахме с двама работници, един заваръчен апарат и един циркуляр. Беше време на хиперинфлация, студентски стачки, блокади, визи и опашки пред посолствата. Тогава стартираща фирма като нашата не можеше да вземе кредит - банките не бяха пазарно ориентирани. Все пак постепенно дейността

ни потръгна и в момента компанията ни е един от важните производители на метални изделия у нас и в Европа.

Какво е основното Ви производство и какви са клиентите на фирмата?

ДеБулКо развива различни дейности в сферата на металообработването - производство на стелажи, магазинно обзавеждане и различни индустриални изделия. Освен това фирмата приема поръчки за производство на различни заготовки и полуфабрикати за индустрията. Работим основно за западна Европа - Германия, Холандия, Белгия, Швейцария, Австрия, Англия, Франция. Комуникираме с клиентите на техните езици – английски, немски или френски. Изнасяме главно рекламни дисплеи и елементи за магазинно обзавеждане. Обикновено поръчките са в рамките на няколко стотин бройки - не са големи, но са за кратки срокове и разнообразни като технология. Времето за доставка при нас е много съществено. Често работата ни е свързана с промоция на даден продукт или отваряне на нов магазин, за който датата е твърдо фиксирана и всичко трябва да се случи навреме. Закъснения и компромиси с качеството не се допускат – струват скъпо.

Какъв софтуер използвате?

В работата си използваме последна версия на SolidWorks, доставен от фирма ДиТра. Той най-добре отговаря на потребностите и бизнеса ни. Чрез него чертаем, моделираме тримерно, правим симулации, напасваме детайли. Този софтуер ни дава възможност да представим на клиентите продуктите и разработките си чрез фотореалистични изображения.

Имате забележителен машинен парк, с какъвто малко фирми в България могат да се похвалят. Мислите ли, че с производство в България е лесно да си на пазара?

Мисля, че няма лесно производство – още повече в България. Основните машини, които използваме в ДеБулКо, са от водещи германски и швейцарски производители. Освен че са едни от най-добрите на пазара в световен мащаб, те служат и като референция пред нашите клиенти. Един германец по-лесно би купил изделие, произведено на добра немска машина. На запад

(Швейцария). Уникалното при тази машина е, че освен голямо форматни листа (1500 x 3000 мм) ламарина до 25мм., чрез рото-ос може да се режат правоъгълни или кръгли тръби с диагонал/диаметър до ф 315 мм.

В областта на обработката на тел разполагаме с високо производителна машина за огъване на тел на фирмата Wafios (Германия). Машината е с 9 CNC оси и огъва всякакви 3D форми тел от ф 2 до ф 8 мм.

Можем да заваряваме телени мрежи с размер 1250 x 2500 мм; от калибрована тел ф 2 – ф 12 мм с произволен raster, чрез една изключително

най-добрата реклама е препоръката от друга фирма – методът работи безотказно – ако някой те препоръча, вратите за теб се отварят мигновено. Разбира се, репутацията и доверието се изграждат с години. Ето защо освен машините, внимателно подбираме и персонала си.

Колко души работят в момента във фирмата?

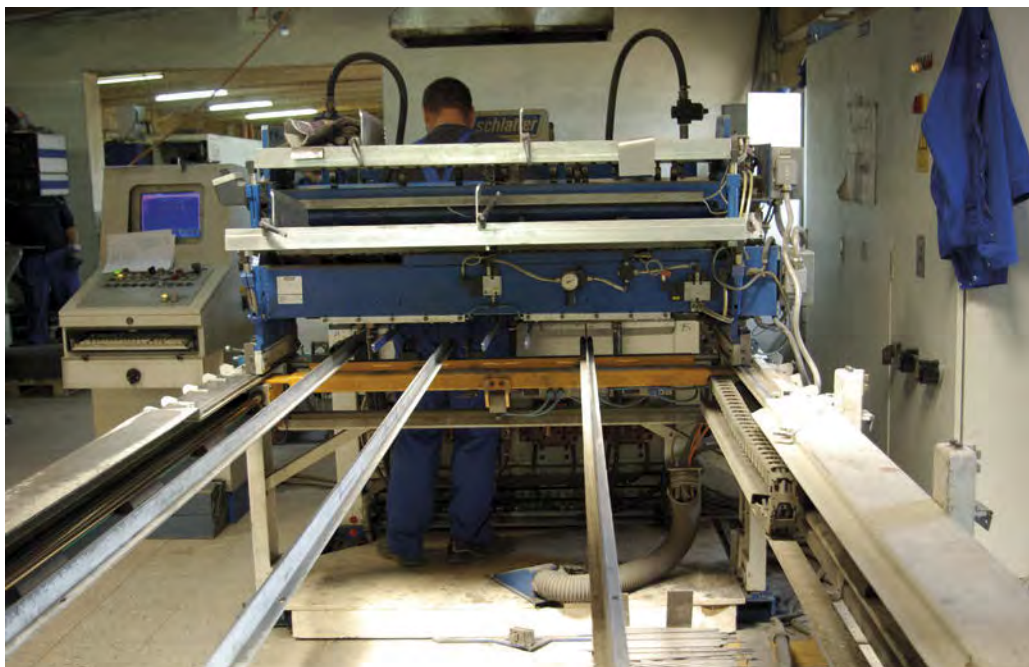
В момента имаме около 50 души добре обучен персонал, който включва инженери, технолози и оператори на съответните машини. Стремехът ни е да сме конкурентни не просто чрез евтин труд, но и чрез нашите съвременни машини, know-how и професионализма на хората ни.

Разкажете ни по-подробно за технологичното ви оборудване?

При обработката на листов материал наред с добре познатите висококачествени машини за шанцоване и огъване на Trumpf (Германия), разполагаме и с един от мощните лазери в България 4,4KW на Bystronic

производителна машина на фирма Schlatter (Швейцария).

Разполагаме с автоматична линия за прахово боядисване с манипулатори на фирма GEMA (Швейцария). Все пак, наред с висококачествените ни машини, нашият квалифициран екип е ключов фактор за успеха ни. Заедно с инвестициите в нови, сложни машини, постоянно търсим и обучаваме кадърни млади и работливи хора.

Няма време за имитации!

Не се задоволявайте с малко

Използвайте иновативните продукти на ISCAR

MULTI-MASTER

15,000

Твърдосплавни фрези със сменяеми глави

Интелигентно металорязане
ISCAR HIGH Q LINES

ИСКАР БЪЛГАРИЯ ЕООД
6100 Казанлък, ул. Старозагорска 1, ет. 1, офис G
тел./факс: 0431 62 557; GSM: 0887 626 870
e-mail: apostolov@iscar.bg

Member IMC Group
ISCAR
www.iscar.com

Оригинален на ИСКАР или лоша имитация

Прогресивните изследователски и развойни дейности на ИСКАР му дават възможност да претендира за много първенства в сферата на режещите инструменти и пластини. ИСКАР постави нови стандарти в развитието на по-здрави, бързи и точни инструментални системи, които използват нови покрития и режещи геометрии. Тези предимства на ИСКАР доведоха до значителен прогрес в много обработки като струговане, отрязване, фрезование, пробиване.

Воден от реалните световни изисквания всеки нов продукт на ИСКАР започва като една идея в инженерния мозък. Концепцията се анализира от елементарна анализна програма за осигуряване на по-ефективна структура и създаване на прототип, който по-нататък преминава през една изключителна фаза на анализ. Прецизни повторения, анализи тестове продължават до постигане на желаните резултати. Само след такива обширни изследвания и последващи тестове новият продукт може да се представи на пазара. Тази огромна инвестиция във време и средства осигурява високото качество на продуктите на ИСКАР и предоставя значителни предимства и възможности за клиента. За да избегнат всички тези фази на анализи и тестване при създаването на продукта някои с по-малки технически възможности конкуренти на ИСКАР произвеждат само подобни копия на продуктите на ИСКАР. Само сравнението между високото качество на създадения от ИСКАР оригинален продукт прави имитацията очевидна. Изпълнението и производителността на тези имитации не търпи сравнението с оригиналния продукт на ИСКАР.

Много от развитието и усъвършенстването на инструментите на ИСКАР са свързани с микромасщабни промени. Например структурата на основния състав на твърдосплавните пластини се измерва с подмикронна скала, докато прогресът в покритията – с молекулярно ниво. В допълнение на горното не може веднага да се види предимствата, направени в областта на режещата геометрия или жизнено важно усъвършенстване на процесите за производството на инструментите на ИСКАР. Тези фундаментални области от развитието на режещите инструменти гарантират възможно най-добрите иновации на продуктите на ИСКАР.

С игнорирането на горните жизнено важни фактори и произвеждането на репродукции на продуктите на ИСКАР, по-малко компетентните производители правят лоша услуга на своите клиенти.

Известните фирмени наименования на линиите

HELIMILL, TANGMILL, MULTI-MASTER, SELF-GRIP, TANG-GRIP и CHAMDRILL станаха глобален стандарт и изборът на добре осведомените производители. Там, където ИСКАР отива, другите следват.

ISCAR High-Q-Line „Интелигентна обработка“ (IQ) – един революционен скок напред

В допълнение на непрестанната еволюция на ИСКАР понякога фирмата прави един количествен скок напред. Преди няколко години сега глобално известната „Sumo“ линия на ИСКАР беше добила фанфарна публичност. Многогранните предимства, които консуматорите на инструментите получиха благодарение на гамата нови „Sumo“ покрития, станаха причина Sumo инструментите да останат популярни в целия свят.

Преди 18 месеца, представяйки новата фирмена линия High-Q-Line (IQ) за „Интелигентна обработка“, стана ясно, че обширната нова линия IQ режещи инструменти е друг революционен скок напред. Покривайки всички главни категории на инструменталното металообработване, новата „all-inclusive“ IQ линия се състои от 20 отделни категории с над 1300 продуктови групи.

След обявяването на IQ кампанията на ИСКАР продажбите далеч надхвърлиха очакванията. Съществуващите клиенти на ИСКАР, които лесно превключиха на новите инструменти, а така също и новите клиенти получиха редица предимства. Новите клиенти получиха възможността чувствително да увеличат подавания и скорост и благодарение на новите характеристики на IQ-инструментите често да заменят предишните 2-3 инструменти с един!

Интелигентната обработка – Пътят напред
 Чрез приемане на новото мото на ИСКАР „Обработвай интелигентно“ и прилагайки модерните машинни стратегии, IQ-инструментите на ИСКАР ще ви дадат възможност да постигнете ниво на производство, което никога преди не сте си представяли. Освен другите предимства новите инструменти фокусират върху закрепващите механизми, които осигуряват по-стабилни машинни процеси. Тенденциите към високоскоростна обработка и стругово-фрезови CNC операции представиха редица предизвикателства пред ИСКАР. Компанията отговаря на тези изисквания на пазара с нови усъвършенствувания на инструментите и режещите геометрии, които водят до съкращаване на работното време и увеличаване производителността.

ИСКАР е наясно с изискванията на проблемните операции, трудностите предизвикани от всеки нов мате-

риал и технически промени и натиска за намаляване на цените от страна на клиентите. Тъй като производителите изискват увеличаване на помоща от техните доставчици ИСКАР се стреми да работи близо до тях. Компанията непрекъснато развива нови технологии, които не само посрещат спешни нужди, но също така увеличават стойността на инвестициите в модерни машини с увеличаване и оптимизиране на използваното оборудване. Новите HIGH-Q-LINE инструменти на ИСКАР са създадени да освободят скритата мощ на новата генерация машинни центри, имащи възможност за по-високи скорости и подавания, а с това и по-висока производителност.

Създадени да отговорят на изискванията на глобалния пазар новите HIGH-Q- инструменти затвърждават позициите на ИСКАР в сърцето на производителите от целия индустриален свят. Новите инструменти са част от ангажимента на ИСКАР за по-нататъшния успех на производителите. Ако производителите изостават в посрещането на увеличаващите се изисквания ИСКАР ще използва кампанията да насърчава техническото обучение в автоматизираните и прогресивни металообработващи технологии във всички сектори на металообработването под мотото „Обработвай интелигентно“.

Специалистите в развойната дейност на ИСКАР знаят, че най-добрите идеи идват от действителния свят, чуввайки нуждите на клиентите. Креативността в металообработката е начин на живот на ИСКАР, като добрите идеи идват от R&D инженерите, които работят ръка за ръка с инженерите по приложението. „Обработвай интелигентно“ означава по-висока производителност за клиентите. Новите продукти на ИСКАР са плод на най-големите иновации в металообработването. Главните продукти, отличаващи HIGH-Q-линията са: DOVE-IQ-TURN – Иновативно гнездо „лястовича опашка“ в комбинация с оригинален закрепващ механизъм, който осигурява екстремно сигурно и здраво закрепване на пластината.

DOVE-IQ-GRIP – Нова линия от инструменти с уникален фронтален закрепващ механизъм и неограничен стружкопоток, което е идеално за тежки, дълбоки канални операции.

DO-GRIP IQ – Двустранни пластини, които дават възможност за дълбоки канали и отрязване на големи диаметри.

PENTA-IQ-GRIP – Дава възможност за по-дълбоки и точни канали и отрезни операции на пластините с пентагонална форма.

HELI-IQ-MILL 390 – Група от ефикасни фрезови пластини с режеща геометрия, която намалява силите на рязане и консумирана мощност.

DOVE-IQ-MILL – Идеална за широка гама челно-фрезови операции, включително груби и финни за широк

спектър от материали.

За да увеличим помоща на клиентите ИСКАР продължава да развива уникалния съветник на ИСКАР ИТА, механизъм за търсене, който облекчава избора на инструмент и параметри на процеса на едно ново ниво. В допълнение към онлайн версията има и Apples iOS и Google Android системи с DVD версия на 26 езика. ИТА е индустриален стандарт за оптимизиране избора на инструмент и параметри.

Водещите нови инструменти на ИСКАР ще помогнат на производителя да се адаптира към високоскоростна обработка, минимално количество смазваща течност и други модерни машинни стратегии. Иновациите на ИСКАР остават уникални и иновативни, така че търсете нашите представители за Оригинал на ИСКАР.

Не се задоволявай с малко! Използвай иновативните продукти на ИСКАР!

Европейски икономически и социален комитет

ССМІ/118
Пригодност за заетост на
младите хора

Брюксел, 30 април 2014 г.

Материала се публикува с любезното съдействие на БАСЕЛ

СТАНОВИЩЕ
 на
 Европейския икономически и социален комитет
 ОТНОСНО
„Пригодност за заетост на младите хора – постигане на
съответствие между обучението и нуждите на индустрията
в период на бюджетни ограничения“

Докладчик: **г-н Dumitru Fornea**
 Съдокладчик: **г-н Tommaso Grimaldi**

На 11 юли 2013 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

156 гласа „за“ и 2 гласа „въздържал се“.

*

* *

„Пригодност за заетост на младите хора – постигане на съответствие между обучението и нуждите на индустрията в период на бюджетни ограничения“.

1. Заключение и препоръки

Консултативната комисия по индустриални промени, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 8 април 2014 г.

1.1 Тежката криза, свързана с младежката безработица, изисква правителствата, работодателите, работниците и гражданското общество да положат повече съвместни усилия за насърчаването, създаването и запазването на достойни и устойчиви работни места. Въпросът се превърна както в политическо, така и в икономическо предизвикателство. ЕИСК вече изтъкна необходимостта от истинска стратегия за растеж на

На 498-ата си пленарна сесия, проведена на 29 и 30 април 2014 г. (заседание от 30 април), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със

равнището на ЕС и на национално равнище в подкрепа на създаването на по-добри и по-стабилни работни места за младите хора. Според ЕИСК от първостепенно значение е правителствата да положат значителни корективни усилия за предотвратяване на влошаването на кризата.

1.2 Според ЕИСК, съгласно договореното от Съвета в заключенията му от юни 2013 г., държавите членки би трябвало да положат всички усилия, за да гарантират, че Инициативата за младежка заетост (ИМЗ) и „Гаранция за младежта“ ще бъдат незабавно и изцяло приведени в действие. Заделяните национални и европейски средства за образование и обучение, за младежка заетост и трайна безработица трябва значително да се увеличат.

1.3 ЕИСК отправя настоятелна препоръка конкретните планове за действие, приети от държавите членки с цел решаване на проблема с младежката безработица и пригодността за заетост на младите хора, да бъдат подлагани на редовна оценка с участието на гражданското общество. Според ЕИСК в тези планове и програми следва да се предвидят конкретни мерки, които да позволят на младите висшисти да придобият умения, необходими на работното място, в това число управленски умения и умения за работа в екип, решаване на проблеми и креативност, за да повишат своята поливалентност и перспективите си за заетост на трудовия пазар.

1.4 ЕИСК препоръчва държавите членки и всички съответни органи да разглеждат пригодността за заетост като непрекъснат процес, който има отношение към целия трудов живот. Държавите членки следва да предвидят и да създадат инструменти и условия, за да помогнат на хората да осъвременяват, повишават и оценяват своята степен на пригодност за заетост. По-голямото признаване и прозрачността на уменията и квалификациите имат важна роля за съответствието между пригодността за заетост на младите хора, които търсят работа, и нуждите на пазара, както и за тяхната мобилност. ЕИСК подкрепя политиките на ЕС за увеличаване на признаването и прозрачността на уменията, компетентностите и квалификациите и свързаните с тях инструменти, като ЕКР, ESCO, EUROPASS и системите за осигуряване на качество и кредитиране.

1.5 ЕИСК заявява убедено, че отговорността за пригодността за заетост не е само индивидуална. Тя е въпрос, към който следва да се подхожда съвместно от всички заинтересовани страни: правителствата, социалните партньори, университетите, училищата, органите на местното самоуправление, отделните работници и др. Комитетът настоятелно препоръчва да се подобри партньорството между предприятията и образователните институции и с оглед на това трябва да се насърчават висококачествени програми за обучение в предприятията, в съответствие с принципите и методите на Европейския алианс за професионална подготовка и

предложената Рамка за качество на стажовете.

1.6 Държавите членки би трябвало да предоставят стимули на университетите и звената за НИРД, които предлагат курсове за получаване на образователни степени в съответствие с нуждите на глобализирания пазар. Това би могло да се окаже полезно и за насърчаване на висока степен на професионализъм.

1.7 Загрижен от появилите се неотдавна тенденции за намаляване на бюджета за образование в няколко държави членки, ЕИСК препоръчва държавите – членки на ЕС, да заделят достатъчно средства, за да се гарантира, че работещите в сферата на образованието предоставят качествено образование на всички. Преподавателската професия в Европа не се счита за привлекателна и се наблюдава недостиг на кадри – проблем, който би могъл да се изостри в близко бъдеще. За да се превърне образователната сфера в привлекателна перспектива за кариера, са необходими достойни условия на труд, заплати и пенсии.

1.8 ЕИСК приветства решението за създаване на програмата Еразъм+, която насърчава и трансграничното професионално обучение и изразява надеждата, че съгласно договореното, тя ще бъде напълно оперативна от януари 2014 г. Постигнатото споразумение между Европейския парламент и Съвета относно признаването на професионалните квалификации е особено радващо.

1.9 ЕИСК приветства „Рамката за действия във връзка с младежката заетост“, приета от социалните партньори през юни 2013 г. В период на икономическа и социална криза Европа трябва да оползотворява напълно потенциала на населението от всички социално-икономически среди, като същевременно гарантира разходна ефективност.

1.10 ЕИСК заявява отново убеждението си, че инициативите на ЕС за търсене на решение на проблема с младежката безработица би трябвало да намерят израз в конкретни мерки за насърчаване на ефективна индустриална политика, насочена към развиване на европейската промишленост и повишаване на нейната конкурентоспособност по социално приемлив и устойчив начин.

1.11 ЕИСК препоръчва държавите членки да обърнат специално внимание на отрицателните последици от системното използване на срочни договори за младите хора, което има важни отражения и върху системите за социално осигуряване (по-малко вноски) и социалното сближаване на държавите членки.

1.12 Според ЕИСК инвестициите за повишаване на пригодността за заетост на младите хора са от решаващо значение за бъдещето на европейските икономики и

общества. Одобрените инициативи би трябвало да бъдат лесно достъпни за всички млади хора без дискриминация и без неравнопоставеност между половете и да бъдат придружени от конкретни мерки за приобщаване. Съответните заинтересовани страни (включително социални партньори и младежки организации) на местно, регионално и национално равнище, би трябвало да бъдат привлечени за участие в разработването и прилагането на тези инициативи, както и в оценката на техните резултати.

1.1 Би трябвало да продължи разработването на конкретни мерки на национално и местно равнище с цел да се предлага учене през целия живот, достъпно за всички, с участието на социалните партньори и гражданското общество и редовна оценка на резултатите.

1.13 В моделите, основаващи се на ученето в процеса на работа, като комбинираната система на обучение с обща и професионална подготовка, значителна част от обучението се извършва във фирмата. Младите хора би трябвало да имат възможността да редуват обучението в училище и обучението на работното място във фирмата. ЕИСК е убеден, че комбинираните образователни системи, както се прилагат в някои държави членки, са успешни. За успеха на схемите за професионално обучение чрез чиракуване е изключително важно и публичните, и бизнес партньорите да споделят отговорността за инвестициите в бъдещето.

1.14 Комитетът препоръчва да се предприемат мерки за осигуряване на качеството и целесъобразността на предложените дейности и да се установи подходяща рамка, която да ясно да определя ясно да определя приложими на практика отговорности, права и задължения за всички заинтересовани страни. Социалният диалог между работодателите и синдикатите следва да продължи да се развива и да се използва като важен инструмент за набелязване на бъдещите перспективи на пазара на труда, за насърчаване на създаването на работни места, за споделяне на практики на обучение, съобразени в по-голяма степен с нуждите на пазара на труда, и за насърчаване на младите хора да повишават уменията си и способностите си, за да могат да отговорят по-добре на развиващите се нужди на промишлеността.

1.15 Настоящата икономическа и социална криза налага ограничения върху решенията на държавите – членки на ЕС, относно бюджета, особено на тези, които следват програми за намаляване на бюджетния дефицит – ситуация, която се влошава още повече в резултат на намаляването на собствения бюджет на ЕС. Като има предвид централната роля на образованието в развиването на условията за пригодност за заетост, ЕИСК препоръчва държавите членки да заделят повече средства за качествено образование, които не би

трябвало да се разглеждат като разход, а като важна инвестиция за преодоляване на кризата и изграждане на по-добро бъдеще за всички. С оглед на това ЕИСК подкрепя европейската гражданска инициатива „Образованието е инвестиция! Да не го считаме за част от дефицита!“¹. Комитетът предупреждава, че с прилагането на тези намаления към бюджетите за образование и обучение се създава риск от превръщането на жизненоважни инициативи и предложения в просто заявяване на добри намерения. Като има предвид значението на образованието и обучението за търсенето на решение на проблема с младежката безработица, ЕИСК препоръчва настоятелно през 2015 г. ЕК да организира „Европейски ден на образованието и обучението“.

1.16 Според ЕИСК промишлените отрасли и предприятията следва да инвестират в производствени съоръжения и да прилагат собствени политики по отношение на работните заплати и комуникацията с цел повишаване на привлекателността на промишления сектор. Подобряването на диалога между предприятията и сдруженията за професионално обучение би могло да представлява важна стъпка в търсенето на решение на проблема с пригодността за заетост и би могло да намали несъответствието между търсенето и предлагането.

1.17 Всички приети инициативи за повишаване на пригодността за заетост на младите хора би трябвало да бъдат адекватно финансирани посредством ЕСФ и другите структурни фондове. ЕИСК препоръчва при използването на структурните фондове да се постави акцент върху пригодността за заетост на младите хора, като по целесъобразност се включат мерки за препрограмиране на неизразходваните средства

2. Въведение

1.1 Европейският промишлен сектор се състои от широк спектър дружества, включително големи компании, МСП и микропредприятия, които имат различни изисквания по отношение на работната сила. Затова той се нуждае от работници с различни умения и способности. Тези различия би трябвало да бъдат взети предвид при разработването на образователните и обучителните системи. Социалният диалог между работодателите и синдикатите следва да продължи да се развива и да се използва като важен инструмент за набелязване на бъдещите перспективи на пазара на

1 Концепцията за достойните работни места беше формулирана от участниците в МОТ – правителствата, работодателите и работниците, въз основа на разбирането, че работата е източник на лично достойнство, социално сближаване, мир в общността, демокрация и икономически растеж, който разширява възможностите за качествени работни места и развитие на предприятията. МОТ, www.ilo.org.

труда, за насърчаване на създаването на работни места, за споделяне на практики на обучение, съобразени в по-голяма степен с нуждите на пазара на труда, и за насърчаване на младите хора да повишават уменията си и способностите си, за да могат да отговарят по-добре на развиващите се нужди на промишлеността.

1.2 ЕС и съответно държавите членки се нуждаят от индустриална политика, която да улеснява растежа и създаването на нови висококачествени работни места . Според Комисията е необходимо силно партньорство между ЕС, държавите членки и промишлеността, за да се гарантира ефективна рамка за сътрудничество и да се стимулират инвестициите в технологии и човешки ресурси, които могат да осигурят конкурентно предимство на европейския промишлен сектор пред останалите световни конкуренти. За преодоляването на този проблем и във връзка с общия въпрос за пригодността за заетост в промишлеността Европейската комисия даде уверение , че един от стълбовете на новата индустриална политика ще бъдат инвестициите в хора и умения.

1.3 Започналата през 2008 г. финансова криза засегна тежко много европейски икономики и до момента процесът на възстановяване протича много бавно. Проблем, който би могъл да затрудни още повече възстановяването и чиито последици за бъдещето биха могли да бъдат още по-обезпокояващи, е кризата, свързана с младежката безработица, която изисква правителствата, работодателите, работниците и гражданското общество да работят заедно за насърчаването, създаването и запазването на достойни и производителни работни места.

1.4 Европейските лидери изглежда възприемат тази криза сериозно, но както Комитетът подчерта в предходни становища , новите инициативи няма да помогнат за разрешаването на проблема, ако не подхождат към неговите корени. Въпросът се превърна както в политическо, така и в икономическо предизвикателство. Би било погрешно да се правят обобщения – ситуацията във всички страни и на местно равнище определено не е една и съща, но за много млади европейци завършването и финансирането на образованието им, намирането не просто на краткосрочна работа или стаж, а на истинско работно място, започването на собствен проект или бизнес, самостоятелният живот или отглеждането на семейство са част от една и съща ежедневна борба. Безработицата не е ново явление в Европа, но нарастващата младежка безработица е едно от най-видимите последици от настоящата икономическа криза, както по отношение на загубата на работни места, така и във връзка с факта, че не се създават нови такива .

1.5 Много положителни инициативи на ЕС (като инициативата „Гаранция за младежта“) ще предложат професионално обучение и чиракуване.

Това обаче невинаги гарантира наемане на работа. Този факт подчертава наличието на едно съществено несъответствие: работните места обикновено се създават вследствие на икономическия растеж. ЕИСК вече е изтъквал необходимостта от истинска стратегия за растеж на равнището на ЕС и на национално равнище в подкрепа на създаването на по-добри и по-стабилни работни места за младите хора. Според ЕИСК от първостепенно значение е правителствата да положат значителни и корективни усилия за предотвратяване на влошаването на кризата. Както посочва Европейската комисия, „младите хора са ключът за бъдещия динамизъм и просперитет на Европа“ .

1.6 Не съществува общоприето определение на „пригодност за заетост“. Това е динамично понятие и общата тенденция е то да се разширява, за да се включват контекстуални фактори. Въпреки значението му, що се отнася до въпроси, свързани с пазара на труда, то трудно се поддава на измерване и съществуват много подходи за дефинирането му. Върху пригодността за заетост оказват въздействие фактори, свързани както с предлагането, така и с търсенето, които често са извън контрола на отделния индивид. В период на икономическа и социална криза Европа трябва да оползотворява напълно потенциалната креативност, енергия и способности на своето население от всички социално-икономически среди. Наличието на силни и много активни организации на гражданското общество играе важна роля за създаването на подобни възможности.

1.7 Пригодността за заетост се обуславя в голяма степен от качеството и целесъобразността на образованието и обучението, осигурявани от националните и местните власти. Въпреки че отбелязва, че местните власти се стремят да постигнат правилния баланс, за да постигнат подобрения в това отношение, ЕИСК счита, че настоящите образователни и обучителни системи невинаги отразяват последователно решенията, вземани на европейско равнище. Въпреки призивите на Комисията към местните власти в контекста на отворения метод на координация (ОМК) да споделят институционалните си решения на проблемите, свързани с младежката мобилност и обучение, да повишават качеството на обучението, сертифицирането и актуализирането, да откликват адекватно на нуждите на пазара на труда, да спазват графика за напредъка, свързан с постигането на общите цели (сравнителни показатели и резултати), да анализират и интегрират резултатите от изследванията и проучванията, все още съществуват твърде много институционални пречки и липса на истински ангажимент за изграждането на истинско споделяно европейско пространство на общото и професионалното образование.

1.8 Работодателите са запознати с уменията и способностите на днешните работници, но трябва да познават в по-голяма степен уменията и способностите

на бъдещите работници в един трудов свят, който търпи бързи промени, по-специално поради развитието на технологиите, което налага безусловно работниците постоянно да придобиват и актуализират своите умения. Компаниите имат различни характеристики и различни нужди, което налага образованието и професионалното обучение да бъдат адаптивни и гъвкави по отношение на уменията, които се преподават. Както ЕИСК подчерта в становище SOC/476, необходимо е по-добро и по-целенасочено сътрудничество между образователните институции на всички равнища и промишлеността.

1.9 Като се има предвид че образованието и професионалното обучение не са единствените елементи, които допринасят за пригодността за заетост на отделния човек, съсредоточаването единствено върху образованието би било прекалено рестриктивен подход. Мерки като качествените схеми за стажуване, ученето чрез участие в работния процес (в училище или в предприятия), чиракуването и целенасочените програми за заетост трябва да се разглеждат като важни лостове в подкрепа на навлизането на младите жени и мъже на пазара на труда, но те не могат да се считат за окончателното решение на проблема с пригодността за заетост. Важно е да се отчита фактът, че пазарите на труда са елемент от обществото и културата, също както и икономическите институции, и че практиките на пазара на труда се обуславят също и от неофициалните норми и традиции.

1.10 Според ЕИСК това, което е обсъдено и одобрено на европейско равнище в областта на образованието и обучението, не може да се сведе просто до обмен на добри практики. Във връзка с това той изразява надежда, че системите за обучение ще могат да отговорят на нуждите на пазара на труда, създавайки нови професионални профили, които да позволяват справяне с непрекъснатите промени в организацията на труда и в съвременното общество. Затова с оглед на сроковете, определени във връзка със Стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението (ЕТ 2020) и Декларацията от Брюж, ЕИСК призовава за оценка и внимателен анализ на практическото изпълнение на ангажиментите и постигането на целите.

1. Общи бележки

1.1 В редица становища ССМІ изтъкна множество икономически, индустриални и социални въпроси, включително пригодността за заетост и преквалификацията, по-специално по време на настоящата криза. Във връзка с предложената „Гаранция за младежка заетост“, одобрена от Европейската комисия през юни 2013 г., европейските социални партньори²

² Европейската комисия предлага до 2020 г. делът на промишления сектор да възлиза на 16% от БВП на ЕС.

представиха „Рамка за съвместни действия във връзка с младежката заетост“, насочена към знанията, прехода от училище към работа, заетостта и развитието на предприемачеството.

1.2 Младите хора са настоящето и бъдещето на Европа и допринасят в голяма степен за динамиката в нашите общества. Но социалното и икономическото включване на младите хора предполага и налага серия от успешни преходи. В контекст, в който преходът към зрялата възраст става по-сложен, качествено образование за всички и приобщаващите пазари на труда са основните носители на тези успешни преходи. Необходим е цялостен подход, за да се даде импулс на динамични, открити и мобилни пазари на труда за младите хора, с мерки и подходящи ресурси, насочени към създаването на повече и по-добри работни места, висококачествени резултати от обучението и по-добро съответствие между предлагането и търсенето на умения, включително и посредством разпространяването на ученето в процеса на работа, в Европа.

1.3 Организацията на гражданското общество в много държави членки (в частност тези, които са най-силно засегнати от настоящата криза) изтъкнаха по различни начини, че е важно да се съчетават индивидуалният подход към нуждите на пазара на труда и колективният подход (отчитащ контекста, средата, организацията и условията на труд), който взема предвид очакванията и стремежите на младите хора. За да бъдат напълно ефективни, такива мерки би трябвало да бъдат стимулирани от европейско финансиране и мерки в подкрепа на растежа, а не да се ограничават до 6 – 8 милиарда евро по линия на Инициативата за младежка заетост – сума, която би трябвало да бъде значително увеличена.

2. Конкретни бележки

2.1 Принципите и работните методи на Европейския алианс за професионална подготовка и Рамката за качество на стажовете засилват убеждението на ЕИСК, че чиракуването, практиките в предприятия и стажовете са важно средство младите хора да придобиват умения и професионален опит и че те трябва да бъдат включвани в стратегиите за корпоративна социална отговорност. Комитетът препоръчва държавите членки и промишлеността да осигурят качеството и целесъобразността на предложените дейности и да установят подходяща рамка, която ясно да определя приложими на практика отговорности, права и задължения за всички заинтересовани страни.

2.2 Като се има предвид, че получаването на признати университетски дипломи на различни равнища е важно, но вече не е достатъчно, Комитетът смята, че при изпълнението на плановете и програмите във връзка с „Гаранция за младежта“ следва да се предприемат

конкретни мерки, които да позволят на младите висшисти да придобият умения, необходими на работното място, включително управленски умения и умения за работа в екип, решаване на проблеми и креативност, за да повишат възможностите си за заетост на трудовия пазар.

2.3 В моделите, основаващи се на ученето в процеса на работа, като комбинираната система на обучение с обща и професионална подготовка, значителна част от обучението се извършва във фирмата. Младите хора би трябвало да имат възможността да редуват обучението в училище и обучението на работното място във фирмата. ЕИСК е убеден, че прилаганите в някои държави членки комбинирани образователни системи са успешни. За успеха на схемите за професионално обучение чрез чиракуване е изключително важно и публичните, и бизнес партньорите да споделят отговорността за инвестициите в бъдещето.

2.4 Насърчаването на ученето има смисъл, при условие че тази задача не зависи само от индивидуалното усилие, което може и трябва да бъде положено. В противен случай най-маргинализираните групи или тези, които вече се намират в най-необлагодетелствано положение, ще останат колективно сегрегирани. Би трябвало да продължи разработването на конкретни мерки на национално и местно равнище с цел да се предлага учене през целия живот, достъпно за всички, с участието на социалните партньори и гражданското общество и редовна оценка на резултатите.

2.5 При прегледа на образователните/обучителните системи е важно да се гарантира, че сферата на образованието може да остане привлекателна и конкурентоспособна професия. Въдъхването на нов живот на учителската професия е в съзвучие и с развиващите се нужди на пазара на труда. Необходими са силно мотивирани и добре подготвени преподаватели, за да може да се откликне на разнообразните нужди на обществото, промишлеността и обучаващите се.

2.6 Образованието, обучението и съветите за професионална ориентация следва да подкрепят младите хора в усилията им да получат по-добро образование, квалификация и умения. Материалите за професионална ориентация би трябвало да съдържат ясна информация за перспективите за работа и професионално развитие на пазара на труда. ЕИСК приветства решението на Европейската комисия за създаване на програмата „Еразъм+“, която също насърчава трансграничното професионално обучение, и изразява надежда, че съгласно договореното тя ще бъде напълно оперативна през 2014 г. Постигнатото неотдавна споразумение между Европейския парламент и Съвета относно признаването на професионалните квалификации е особено радващо.

2.7 Държавите членки би трябвало да предоставят стимули на университетите и звената за НИРД, които

предлагат курсове за получаване на образователни степени в съответствие с нуждите на глобализирания пазар – това би могло да спомогне за насърчаването на висок професионализъм.

2.8 Въвеждането на задължително обучение може да се разглежда като „застраховка за кариерно развитие“. Но чиракуването и стажовете не бива да се превръщат в начин за широко въвеждане на евтин или неплатен труд. Най-добрите практики в промишлеността би трябвало да получат признание, а злоупотребите не би трябвало да се толерират. Всеки период на обучение или стаж трябва да води до диплом или сертификат, удостоверяващ придобитата квалификация.

2.9 Предвид съществуващите различия между младите мъже и жени, навлизащи на пазара на труда, ЕИСК изтъква, че е важно подходът към проблема с младежката безработица да отразява по подходящ начин аспектите, свързани с пола, в това число и предвиждане на конкретни мерки при необходимост. В препоръката на Съвета за създаване на гаранции за младежта се упоменава изрично, че в схемите за гаранции за младежта следва да се отчитат половата принадлежност и многообразието на младите хора, към които са насочени.

2.10 За повишаването на пригодността за заетост трябва да се положат всички усилия за съобразяване с конкретните условия по места. Колкото повече политически мерки се съобразяват с това, толкова по-голям е шансът да се насърчи пригодността за заетост. Всяко действие в подкрепа на икономическото развитие трябва да бъде обвързано с условията на място, тъй като това е единственият начин за постигане на високо равнище на устойчивост. Създаването на партньорства на местно равнище ще бъде полезно за укрепването на диалога и действията за справяне с младежката безработица. Местните институции, университети, младежки организации, публични органи и институции за професионално обучение, синдикатите и работодателите, действащи в рамките на една и съща териториална единица, би трябвало да намерят начин да работят заедно за набилязване на възможни общи стратегии. Това ще позволи по-добро отчитане и вземане предвид на местните специфики и нужди с цел подобряване на възможностите за заетост за младите хора.

2.11 Държавите членки би трябвало да включат курсове по предприемачество в учебните програми и да насърчат предприемачеството в модели, основаващи се на ученето в процеса на работа, в съответствие с новия план за действие „Предприемачество 2020 г.“, стартиран от Европейската комисия. Предприемачеството следва да се разглежда като широко понятие, което включва не само създаването на нови предприятия. Хората трябва да се научат от ранна възраст и да знаят как да проявяват предприемчивост в собствения си живот. Обучението по предприемачество би трябвало да подготвя хората

за живота, като ги учи как да проявяват инициатива, да поемат отговорност и да анализират различни ситуации. Според ЕИСК развиването на умения и способности като креативност, инициативност, упоритост и работа в екип са от голямо значение за всички, не само за бъдещите предприемачи, които искат да започнат собствен бизнес. Тези умения следва да дадат възможност на едно поколение да работи ефективно във всички сектори и да дадат тласък за изграждането на инфраструктурата, необходима за успеха на европейската икономика.

2.12 Комисията признава, че „в Европа е необходима цялостна и трайна културна промяна“³ за въвеждането на ефективни методики за обучение по предприемачество в класната стая. Освен това ЕИСК препоръчва да се направят промени в обучението на преподавателите и държавите членки би трябвало да бъдат приканени да предвидят достатъчно средства за обучението на преподавателите в тази област. Успешното изпълнение на политиката се обуславя от квалификацията на човешките ресурси, които трябва да бъдат обучени и подкрепени.

2.13 В предходни становища ЕИСК привлече вниманието върху последиците от намаляването на ролята на постоянните договори върху заетостта на младите жени и мъже и препоръча да се анализират рисковете, свързани с тази тенденция. Временните договори, които понастоящем се превръщат в обичайна практика за младите хора, особено в началото на тяхната кариера, доведоха до по-сегментиран пазар на труда. ЕИСК препоръчва държавите членки да обърнат особено внимание на този аспект, който има и важни последици за системите за социално осигуряване (по-малко вноски) и за сближаването на обществата на държавите членки.

2.14 Настоящата икономическа и социална криза налага ограничения върху решенията на държавите – членки на ЕС, във връзка с бюджета, особено на тези,

3 „Комисията отчита факта, че свързаното с пола измерение е сред аспектите, които политическите мерки с цел ефективна борба с младежката безработица трябва да вземат предвид. При младите жени съществува по-голяма вероятност да са без работа и да не бъдат обхванати от системите на образование или обучение [...] Преходният период при младежите по-често завършва успешно (т.е. с безсрочен договор). За разлика от тях при младите жени вероятността да бъдат наети на непълно работно време и на срочен договор е по-голяма, което означава, че те започват работа в двойно уязвима позиция – на срочен договор и непълно работно време. В препоръката на Съвета за създаване на гаранция за младежта се упоменава изрично, че в схемите за гаранции за младежта следва да се отчитат половата принадлежност и многообразието на младите хора, към които са насочени“. László Andor, член на Европейската комисия, отговарящ за заетостта, социалните въпроси и приобщаване, май 2013 г.

които следват програми за намаляване на бюджетния дефицит – ситуация, изострена от намаляването на собствения бюджет на ЕС. Комитетът предупреждава, че с прилагането на тези намаления към бюджетите за образование и обучение се създава риск от превръщането на жизненоважни инициативи и предложения в просто заявяване на добри намерения. С оглед на това ЕИСК подкрепя европейската гражданска инициатива „Образованието е инвестиция! Да не го считаме за част от дефицита!“

2.15 Всички инициативи за повишаване на пригодността за заетост на младите хора би трябвало да бъдат бързо приложени в цяла Европа и адекватно финансирани посредством ЕСФ и другите структурни фондове. Според ЕИСК това е инвестиция от решаващо значение в бъдещето на европейските икономики и общества. Инициативите би трябвало да бъдат лесно достъпни за всички млади хора без дискриминация. Съответните заинтересовани страни (включително социалните партньори и младежките организации) на местно, регионално и национално равнище би трябвало да бъдат привлечени за участие в прилагането на тези инициативи и в оценката на техните резултати. ЕИСК препоръчва при използването на структурните фондове да се постави специален акцент върху пригодността за заетост на младите хора, като по целесъобразност се включат мерки за препрограмиране на неизразходваните средства.

Брюксел, 30 април 2014 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Henri Malosse

Consulting

ЩЕРЕВ КОНСУЛТ ЕООД

Нашият опит и контакти Ви правят
по-конкурентоспособни и гъвкави и
пестят Вашите средства!

- Организация и нормиране на производствени процеси по система REFA – Германия
- Системи за анализ на разходите – финансов мениджмънт
- Международен маркетинг
- Енергийна ефективност и системи за управление на качеството

Ул. „Съвет на Европа“ 1, вх.А, 1612 София, тел. 02/4233351, ел.поща: ssterev@consultbg.eu
www.consultbg.eu

Опит – Нови продукти - Комплексни решения - Склад

SCHNEEBERGER - технология
за превъзходни комплексни решения

- Голяма коравина
- Голяма динамична и статична товароспособност
- Висока точност
- По-добро качество на обработените повърхнини

- Опростени конструктивни решения
- Намалване на производствените разходи
- Надеждност при работа, използвайки ефекта "магнитосъпротивление"
- Приложение при MONORAIL - сачмени и ролкови интегрални направляващи

SCHNEEBERGER AG
Lineartechnik
St. Urbanstrasse 12
CH - 4914 Roggwil

«Essentials for the Best!»
SCHNEEBERGER
LINEAR TECHNOLOGY

info-a@schneeberger.com
info-bg@schneeberger.com

- Направляващи
- Търкалящи и плъзгащи лагери
- Кабеловодещи вериги и кабели
- Редуктори и моторредуктори
- Съединители и други компоненти за машиностроенето ...

Всичко, което Ви е нужно е ...

Атлас Техник ЕООД
www.atlas-technik.com

Атлас Техник ЕООД
al_popoff@atlas-technik.com

тел./факс: +359-2-8597681
моб.: +359-885-232595
+359-897-981669

KABELSCHLEPP
TSUBAKI KABELSCHLEPP

КАБЕЛОВОДЕЩИ ВЕРИГИ ОТ РАЗЛИЧНИ МАТЕРИАЛИ

ПОЛИМЕРНИ

ХИБРИДНИ

СТОМАНЕНИ

HI-FLEX КАБЕЛИ И КУПЛУНГИ

TOTALTRAX СИСТЕМИ

ГОТОВИ ЗА МОНТАЖ КАБЕЛОВОДЕЩИ ВЕРИГИ С КАБЕЛИ И КУПЛУНГИ

www.atlas-technik.com

ПРАКТИКА - О.К. ООД

website: www.praktika-ok.com, e-mail: praktika@online.bg, e-mail: praktika@intech.bg

1505 София ул. " Русалка " 23, тел. /факс.: (02) 944 18 06, GSM: 0888 98 47 98, 0888 98 96 35, 0896 70 38 90

КОНСУЛТАЦИИ И ОБУЧЕНИЕ ПО:

- Внедряване на международни стандарти по системи за управление;
- Прилагане на добри управленски практики за ефикасност и ефективност на бизнеса;
- Управление на проекта;
- Поддържане на съответствие за продукти и услуги с определени изисквания;
- Статистически методи и анализи;
- Оценка на риска - трудов, екологичен, инфраструктурен;
- Други практически въпроси в областта на качеството, околната среда, здраве и безопасност при работа.

Certificate of Registration

СОФТУЕР В ОБЛАСТТА НА:

- Системи за управление
- Оценка на риска

This is to certify that the
Quality Management System
of

"Praktika-O.K." OOD,
23 "Rusulka" str,
Sofia,
1505,
Bulgaria.

Has been independently assessed and is
compliant with the requirements of:

ISO 9001:2008

For the following scope of activities:

Integrated management systems consultations
Project management consultations

Certificate Number: 112463A

Date of initial registration	08 th March 2011
Date of this certificate	08 th March 2011
Certificate expiry (subject to the company maintaining its system to the required standard)	07 th March 2014

Authorised Signatory

УЧЕБНИ / РЕКЛАМНИ МАТЕРИАЛИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ ЗА:

- Описаните по-горе консултантски и обучаващи дейности
- По задание на клиента

This certificate is the property of ACM Limited and shall be returned immediately on request.
ACM Limited, The Business Centre, Edward Street, Redditch, B98 6HA, UK. +44 (0)1527 584 759 info@acmuk.com

За да видите клиентите на фирмата, от 1993 г. до настоящия момент, моля посетете нашата интернет страница.